

MAGYAR HÍRADÓ

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55.
BUDAPEST

* KERESZTÉNY *
Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Hory András rendkívüli követ pénteken utazik vissza Budapestről Turnu-Severinbe

Kedden este tett jelentést a román-magyar tárgyalások állásáról Teleki Pál miniszterelnöknek és Csáky István külügyminiszternek — Pop Valér miniszter, a román bizottság vezetője már szerdán visszaérkezett Bucurestiből

Budapestről jelentik: Hory András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, aki kedden délután érkezett Budapestre, még aznap jelentést tett a magyar-román tárgyalásokról a külügyminisztériumban Csáky István külügyminiszternek. Hory András kíséretében volt Ujszászy István vezérkari ezredes, a magyar küldöttség egyik szakértője is. Megjelent a külügyminisztériumban Teleki Pál miniszterelnök is, hogy meghallgassa a jelentést. Hory péntek reggel utazik vissza Turnu-Severinbe.

A magyar tárgyaló bizottság Turnu-Severinben maradt tagjai szerdán délelőtt és délután a tárgyalási anyag tanulmányozásával foglalkoztak.

Turnu-Severinből jelentik a Magyar Távirati Iroda: Pop Valér, a román küldöttség vezetője, aki Bucurestibe utazott, a román küldöttség többi tagjával szerdán visszaérkezett Turnu-Severinbe.

A román-bolgár tárgyalásokban csak formai ellentétek vannak.

Craiovából jelentik: A külföldi újságírók, akik Turnu-Severinből Craiovába utaztak, csütörtökön visszatértek a magyar-román tárgyalások színhelyére. A román-bolgár tárgyalások eddigi menetéből az újságírók arra következtetnek, hogy az alapvető kérdésekben rövidesen létrejön a megegyezés, de a kérdések technikai lebonyolítása további kétheti tanácskozást igényel.

A jugoszláv *Politika* úgy véli, hogy a bolgár és a román bizottság között nagy ellentét forog fenn, de ez csak formai. Bucurestiben a teljes megegyezés létrejötte utáni időre akarnak halasztani Dél-Dobruzsza kiürítését, a bolgárok viszont az elvi megállapodás után azonnal be akarnak vonulni.

Craiovából jelentik: A bolgár-román együttes tárgyalásokat szerdán félbeszakították. A két delegáció külön-külön folytat tanácskozást. Tanulmányozzák kormányaik újabb

utasítását. A királyi helytartóság épületében, ahol a közös tanácskozások folynak, szerdán nem volt ülés. Bucuresti politikai körökben arra számítanak, hogy még sor kerül a két küldöttség ülésére. Érdekes mozzanata a tanácskozásnak a macedon-román küldöttség érkezése. A konferencia ugyan-

Változatlanul folynak a bolgár-román tárgyalások

Meg van már az elvi megegyezés, de a technikai részletek tárgyalása több hétig elhúzódhatik

Craiovából jelentik: A Német Távirati Iroda azzal a korábbi jelentéssel ellentétben, hogy a bolgár-román tárgyalások megszakadtak, azt jelenti, hogy a bolgár-román tárgyalások változatlanul folynak. Már néhány napja megegyezés jött létre, mely szerint Románia hajlandó átadni Dél-Dobruzsát. Szerződésre azonban mindeddig nem került sor, mert az átadás technikai kérdéseiről folyó tárgyalások még nem fejeződtek be.

A *Messagero* című olasz lap bucuresti je-

is a Bulgáriában lakó románoknak Romániába való áttelepítéséről is tanácskozik. Ebbe a tanácskozásba belevonják a Bulgáriai románok képviselőit is.

Angol hír az 1912-iki határokból való megállapodásról, amiről Szófiában még semmit sem tudnak.

Bucurestiből jelentik a Reuter angol hírszolgálati iroda: Dobruzsza kérdésében létrejött a megegyezés Bulgária és Románia között. A craiovai tárgyalások alapján az új bolgár-román határt az 1912. évi határokból állapították meg.

Szófiából jelentik a Német Távirati Iroda: A angol hírszolgálati iroda jelentésével kapcsolatban, mely szerint Bulgária és Románia között megegyezés jött létre, szófiái jólértesült körökben kijelentették, hogy erről mindeddig semmit sem tudnak.

A német és olasz újságok elégedetlensége a delegációk titkolózása miatt.

Craiovából jelentik: A német és olasz újságírók elutaztak Craiovából, mégpedig azzal az indoklással, hogy a két delegáció tagjai annyira elzárkóznak minden tájékoztatás elől, hogy ez a titkolózás túl megy a szokásos diplomáciai magatartás keretein.

Hitler birodalmi vezér és kancellár üdvözlő távirata Horthy magyar kormányzóhoz a Szent István-napi nemzeti ünnep alkalmából

A német külügyi felhivatalos lap méltató cikke Szent István államrendszeréről

Budapestről jelentik: Szent István ünnepe alkalmából Hitler német birodalmi vezér és kancellár megleghangu üdvözlő táviratot inté-

zett Horthy kormányzóhoz, aki a megemlékezésért őszinte köszönetét fejezte ki.

A *Berliner Börsenzeitung* hosszú cikkében méltatja a szentistváni gondolatot. Rámutat arra, hogy Szent István a Magyar Szent Koronában teremtete meg azt az eszmét, mely évszázadokon át vonzó és egyesítő erőt jelentett a Kárpát- és Duna-medence népei számára. A Szent Korona mindig emlékeztet arra, hogy az első magyar király nemcsak magyar államot teremtett, hanem birodalmat. A Felvidék egyrészenek és Kárpátjának mult évben történt visszacsatolása Magyarországnak soknépiségű jellegét ismét jobban kidomborította, mint az elmúlt két évtized alatt.

A német lap végül hangsúlyozza, hogy a Magyarországon élő népcsoportok megelégedettsége egyenes arányban áll az állam szilárdságával. A szentistváni gondolat a magyar állam ereje.

Olaszország a görögországi albán-kérdés rendezését kívánja

Területmódosítás Albánia javára

Rómából jelentik: Az albán-görög probléma nem kerül le az albán és olasz sajtó napirendjéről. Az albán sajtó állandóan felszínre tartja Dél-Albánia és a Görögországban élő albán kisebbségek kérdését és időnként a nagy olasz lapok is megszólalnak ebben a kérdésben. Különösen figyelemreméltó Gayda cikke a *Giornale d'Italia*-ban. A cikk az albán sajtó fejtegetéseire hivatkozva, azt állapította meg,

hogy egyrészt Olaszország és Albánia, másrészt Görögország mostani viszonyában időszerű, nyílt kérdés áll fenn. A cikk szerint Olaszországnak joga van Görögországtól a fennálló kérdés rendezését kívánni. Ez a kérdés nemcsak a csamuriai tartomány problémáját öleli fel, hanem a janinai kerület problémáját is. Az olasz igény e területek Albániához való csatolására céloz.

Kereskedelemellenes világot élünk?

*

A legerősebb anyagi hatalom a gazdasági életből fakad. Uralkodók és vezérek, politikusok és forradalmárok indíthatnak harcokat, vezethetnek háborukat; de a győzelem rendszeresen mégis csak azé, akinek szervezettebb, jobban kiépített kereskedelme és ipara révén biztonságosabb és gyorsabb a gazdasági utánpótlása. Ma már nem a hősök, nem a bölcsék, nem a hadvezérek, nem a politikusok irányítják az egyes népeket nagy vállalataikban, hanem a kereskedelmi irodák láza. És a kereskedelmi, ipari vállalatok irodáiban, igazgatóságaiban ott láthatók a politikai, a társadalmi, sőt az egyházi élet jelesei is, hogy résztvehessenek a gazdasági élet irányításában — s egyben, hogy ők is kövessék a gazdasági élet irányát, fejlődését. A világnak két hatalmas szervezete van: egyik az egyházi, a másik pedig a kereskedelmi. A misszionáriusok eljutnak a legprimitívebb, legvadabb népek közé is, hogy megtérítsék őket s a misszionáriusokat rendszeren nyomom követők mindig a kereskedelem és ipar terjesztői, akik a kultúra fényét igyekeztek bevinni a vadak közé.

Amde a fejlődő ipar és kereskedelem hírvívői gyakran lerombolták azokat az eredményeket, amiket az Egyház modern apostolai elértek. A nagyravágyás, a hiúság, a gyors meggazdagodási vágy, a valódi értékek hamisításának tudása és sok más, káros befolyás a kereskedelem és ipar „diplomáciai képviselői” révén jutott el az erkölcsileg gyakran teljesen tisztá és az Egyház számára könnyen művelhető, őskultúrában felnőtt bennszülöttek közé és ez főképp azért történelmet meg, mert ezek a kereskedelmi ügynökök maguk is erkölcsileg labilis talajon nőttek föl.

Mindez azért jutott az eszembe, mert egy szép és okos visszaemlékezést olvastam a hír szerint kivészen levő, régi, művelt, városépítő és osztálynevelő magyar kereskedőkről. A cikk végén azonban egy megjegyzés szemet szúrt: ezt írta a cikkíró: „...mert kételyeim vannak, hogy a mai kereskedelemellenes világ kitermel-e olyan öntudatos, akaraterős kereskedőket, akik Európa újraelakulásában biztosítani tudják majd a kereskedelem jogos érdekeit.”

A mai kereskedelemellenes világban?

Ezt a megjegyzést nem egészen értem; illetve helyeslem, annál kevésbé, mert a cikkíró

nem említette meg azt is, *miben nyilvánul meg a huszadik század negyvenes évének kereskedelemellenessége?* Csak nem abban, hogy a kereskedelmi pályákra mind többen mennek a keresztény társadalmak ifjai közül és a zsidóságot, — amely valósággal egyeduralmat igyekezett biztosítani magának a kereskedelmi pályákon, — mind szűkebb térre szorítják itt is? Ha ebben látja a cikkíró a kereskedelemellenességet, nagyon téved.

Sokkal több hibát követtek el a magyar kereskedelem ellen nagyapáink és apáink. Ők valami elfogultsággal sehogy sem tudták megérteni, hogy keresztény magyar úri fiú nemcsak a közhivatali, vagy más szellemi pályán boldogulhat, ha már a földbirtok kiesüszött alóla, de a pült mögé állással s az ottan való szorgalmas és kitartó munkával is kiváló helyet biztosíthat magának a társadalmi életben. S ha mégis akadt kivétel, akiből aztán a maga egyéni kulturáltságával előkelő és országosan ismert kereskedő lett, azt mondták rá: hja, az kivétel! Senki se gondolt azonban arra, hogy évszázadokkal ezelőtt a hatalmas olasz kereskedőházakat, amelyek tagjai közül pápák is kikerültek, a flamand, hollandi, német, vagy angol kereskedőházakat is keresztény kereskedők alapították s az ő üzleti politikájuk igen sokban járult azután hozzá ahhoz, hogy a németalföldi posztóval, a hollandiai hallal, a német és angol ipar termékeivel a maguk nemzetének, népének a nagyságát is elősegítsék.

A huszadik században az emberiség fej-

lődésének irányítói — amint azt már a múlt század végén sejtteni lehetett, — a németek, angolok és amerikaiak lettek. Náluk már megvolt erre a gazdasági erőkből fejlesztett és győztölt óriási hatalom. És ez a hatalom kilencven-százalékban keresztény kezekben nyugodott. Csak nálunk, magyaroknál csúszott ki mindig jobban a kereskedelem, sőt az ipar irányítása is a keresztény kezekből. Hogy milyen nagy hiba volt ez, csak most láthatjuk igazán. Evtizedeken át „mellékállomásként” tekintettük az ipart és a kereskedelmet és sehogy sem akartuk elhinni, hogy az előtt az erő és hatalom előtt, amelyet képvisel: meghódol a politikai és társadalmi élet, tőle és általa nyer táplálékot a tudomány és a művészet.

A világ gazdasági szervezete, mint egy hatalmas kapocs, az egész emberiséget egyesíti a nagy munkában. Ehhez a munkához azonban nemcsak erős gazdasági, de erős erkölcsi alapok is szükségesek. *Epp ezért kell a keresztény ifjúságot minél nagyobb tömegben a legalaposabb előképzés után a kereskedelmi és ipari pályára nevelni, hogy az európai háború után elkövetkező évtizedekben erősebb erkölcsi alapokra helyeződjék az erős gazdasági alapokon nyugvó kereskedelem és ipar:* hogy senki se állíthassa többé: kereskedelemellenes világot élünk.

Amíg a tisztas ipar és a tisztas kereskedelem megmarad a maga keretei között s a kereskedelem nem válik szédelgessé, az ipar hamisíttá, senki se mondhatja, hogy a kereskedelmi pálya nem való keresztényeknek. Ha valaki egész erejével és egész lelkével fekszik bele üzleti tevékenységébe: nagyot alkothat, mint ama régi flamand, holland, német, vagy angol kereskedőcégek megalapítói. És akkor valóban a legerősebb földi hatalomnak tekinthető az ipar és a kereskedelem. H. Ö.

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1940

NYITVA AUGUSZTUS 25-29-IG

A vásár megtekintésével megtalálja számítását

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT / LEIPZIG, (DEUTSCHLAND)

vagy LUDWIG SCHUSTER EZREDES, NÉMET KONZUL
ORADEA, STRADA NICOLAEIGRGA No. 1. — TELEFON: 21-35

Isten aklai a vadonban

Írta: Farkas István

A hajnali fürdést szerencsésen elvégeztem. Nem láttam cápát, ami Északsumatra partjain egészen kivételes dolog. Bele sem léptem semmiféle tüskébe, állatba, mikor a harmateppektől terhes erdőt át dalolva hazatértem. Harmateppek ringatóztak méregzöld, vagy tulipiros levelek, fantasztikusan furcsa ágaskák hegyén s a nap szivárványos színekkel festette be a vizesöppeket.

Vadon! Ahol minden más, mint ahogy a regényekben megírják! Ahol nagy és komoly valóságok variálódnak hihetetlennek látszó vegyületekben s ahol csak egy bonyos, egy a mindig hívogató tény: a csend és magány.

Mit csináljak az időmmel? Sakkozom egymagamban, vagy fogjam az mészalátót és a kráterből előtörő füstfellegek szeszélyes játékát figyeljem? Fát vágjak? A kertemet ápoljam? Kert! Az elsőhéten irt az ember, a másodikon ültet s a harmadikon vad gözzel nyesegeti a virágait, nehogy egymásba fulladjanak! Három hét és kész a leggyönyörűbb virágokert! Nem, nem, csak semmi szemlémi, semmi testi munka! Minek itt dolgozni? Ahol a jó Isten mindennel ellát, amit szemem szám megkíván! Csak érte kell nyulni, le kell szakítani.

Mit kezdjek ezzel a vasárnapjal? Ha itthon maradok, megöl az unalom. Kofferem sovány tartalmát százasor elrendeztettem, megnézegettem már. Fogadalmat tettem, hogy nem olvasok. Vadászni? Úgyan miért és mire? Megrövidítem a vadont néhány csacsogó lakójával? Ez hálátlanság volna az erdővel szemben, mely eltart, a lelkemet

egyensúlyba hozza, szórakoztat, vagy elaltat.

— Mahjong! Fogd a kócedet, szereld fel a puskámat! — kiáltok szolgálomra. — Bemegyünk a dzsungelbe. Tudsz valamire falut a környéken?

— Husz kilométerre befelé vannak falvak, blanda — feleli a selong. Sok ott a látnivaló! Kopra-telepek vannak ott és gépek! És ilyenkor vasárnap délelőtt csengők szólnak egy nagy toronyban!

— Ahá, papok! És én ezt csak most tudom meg?

— A fehérember vegye fel legerősebb hőrcsizmáját és nadrágját, dugja övébe a kést s hozza magával a sisakját, mert délfelé mindenféle állat hull a fákról. Vízet is viszünk, mert a legelső forrás négy órányi távolságban van.

— Dehát a patakok...

— Nem lehet azokból inni, tele vannak apró állatokkal.

— Ez az. Állat és állat mindenütt! A vadonnak ez a túlnépesedése teszi keservessé a vadonban való életet. Ha ez nem volna, soha el nem mennék innen többé. De ahol az ember talpa alatt minden lépésre az életetek száza semmisülnek meg, ahol minden kézlegyintésre vértzopó, apró szörnyek mulnak ki, ahol az ember nem vehet egy mély lélekzetet anélkül, hogy le ne nyeljen holmi kis bogarakat, — ott nem a legkellemesebb a tartózkodás és ezt egyértelműen mindenki megállapítja, aki valaha is járt a trópusokon!

No, hál! Istennek, készen vagyunk. Szokás szerint az első bokorban vastag botot vágok, a kigyók ellen, persze. Felhajtok egy jókora pohár frissen készített kokusztejet, ez még nem édes, s jól habzik, — a föld legegészségesebb és leggusztosabb itala, — no most a pipát, szelonz, s rajta.

Megszokott, hosszú és szapora lépteimet leinti a bennszülött. Csak lassan, minél kényelmesebben! Itt a sietés ismeretlen fogalom s az ember, ha szalad, árnyékban is egy-kettőre megkapja a napszúrás! Verítéket nem szabad letörölni. Hadd párologjon el magától, mert így hűsít. Semmit sem szabad tenni, csak látogatni a puskát és bandukolni. S kiderül, hogy lassú bandukolás közben az ember sokkal előbb elfárad, mintha siet.

Hus! Tenyérnyi pillangó libben el az orrom előtt. Ha valaki Európában ilyen színű lepkét festene, bezárnák a bolondok házába, futurista túltengés címén. De a lepke itt szálldogál, utána akarok nyulni, de a szelonz lefogja a karomat.

— Mérgező a himpora és gyulladást okoz — magyarázza. — Amott a sűrű bokrok mélyéből ökölnyi fej és utána félméteres ezüst seprőnyél ágaskodik felénk. Ez már komoly hüllő, konstriktor! Remek köntöse alól ránkpislog és kétarasznyi nyelve sebeseen szipákol. Szolgám félelem nélkül elcsúszott előtte. Én is, bár megreszket még a vesém is. A kigyó feje nincs félméternyire tőlem, minden pillanatban belém marhat s az óriáskigyó marása éppen elég egy kis gyorsleflyású vérmérgezéshez.

— Nem hánt ez senkit, csak az egeret és vizesiklót — mondja a selong. — Csak egyetlen egyszer hallottam, hogy egy ilyen kigyó elkapott egy gyereket, amugy játékból, gyengéden, nehogy a gyerekek baja történjék. Begyűrűzte, vonaglott előtte, amilyen szépen csak tudott s a halálrámült szülők kétségbeeséssel szemlélték, ahogy a hatméteres szörny a csecsemőt ide-oda gurigázta a fölében. A kigyó sziszegett, a gyerek kacagott, végre az anya odalépett, leküzdötte félelmét, kivette a szörnyű gyűrűkből a gyereket és bement vele a házába. Másnap a kizű noutosan nyugodt

Az Anglia elleni háború további lehetőségei

Olasz megállapítások a felvonuló erőkről A tengerzár Anglia ellen fordult — A tengelyhatalmak a légi és tengeri támadáson kívül más harci módszereket is előkészítettek

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia nyugateurópai tudósítója az Anglia elleni háború további lehetőségeivel foglalkozva hangoztatja, hogy Anglia leverése semmiesetre sem könnyű feladat. Ha könnyű volna, akkor az angolok nem uralkodtak volna két évtizeden át a félvilág felett. A tengelyhatalmak most légi, tengeri, gyarmati, diplomáciai és erkölcsi háborút folytat Anglia ellen. Tagadhatatlan, hogy ez a háború tele van nehézségekkel és ismeretlen tényezőkkel. A tengelyhatalmak az angol erőkhöz szemben a következő erőket vonultatják fel:

1. Mussolini és Hitler lángelméje.
2. A német és olasz nép belső ereje és forradalmi lendülete.
3. Az eddigi győzelmek által elért előnyök.
4. A tengelyhatalmak és más nagy nemze-

tek, mint Szovjet-Oroszország és Japán érdek-közössége.

5. Az európai népek általános elkeseredése Angliával szemben.

6. A fasiszta és nemzeti szocialista forradalom erői.

7. Az Anglia elleni gyűlölet az arab és hindu világban.

8. Az olasz-német tömb légi, szárazföldi és tengeri erői.

A tudósító ezután azt írja, hogy nagymértékben elősegíti a győzelmet a blokádnak. A tengerzár, mellyel Anglia legyőzte hajdan Napoleont és a világháborúban Németországot, most Anglia ellen fordult. Ha azonban a légi háború és a tengeri zárlat nem lesz elegendő, más harci módszerekre is megtették az előkészületeket a tengelyhatalmak. Anglia sorsa mindenesetre meg van pecsételve.

Telitalálat egy 12 ezer tonnás angol hajón Légi bombázások Anglia középső és keleti vidékein

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda): Irországtól északra telitalálatlalt elsüllyesztettek egy 12 ezer tonnás angol hajót. Az Atlantióceánban is több kereskedelmi gőzöst ért találat.

Berlínből jelentik: Szerdán reggel Heinckel repülőgépek nagykiterjedésű felderítő repülést végeztek. Egyes repülőtereken kívül bombáztak egy középangliai motorgyárat és Kelet-Angliában kikötőberendezéseket. A motorgyár bombázásánál több tüzet és robbanást okoztak. Az egyik repülőtéren öt földön lévő repülőgépet pusztítottak el. Egy német felderítő repülőgép, mely kíséret nélkül repült, egy angol va-

dásrepülőgéppel találkozott. Csak a gép vezetője ügyességének köszönhető, hogy sikerült megmenekülnie. Az egyik angol vadászrepülőgép egy léggömbzárnak repült s gépe összetört.

Az elfoglalt Brit-Szomália jelentősége. Arany, ezüst, kőolaj és platina az új területen

Rómából jelentik: Az olasz lapok behatóan foglalkoznak a volt Brit-Szomália gazdasági jelentőségével.

A Giornale d'Italia szerint bár Szomália bizonyos mértékben sivatagos és vízben sze-

gény terület, mégis az olasz munka itt is, mint Lybiában, csodát tehet.

A Gazeta del Popolo adatokat közöl Szomália állatállományáról. Eszerint Szomáliában két és fél millió juh, kétmillió kecske, másfélmillió teve, harmincezer szarvasmarha, sokezer ló, szamár és öszvér van. Szomália gumit is termel. Minden valószínűség szerint arany, ezüst, kőolaj és platina is van Szomáliában.

Az angoloknak a harcterekről nincs jelenteni valójuk

Londonból jelentik: A kairói angol főhadiszállás jelenti, hogy a harcterekről nincs jelenteni való.

A Szovjet cáfolja a Törökországgal és Görögországgal való szövetség híreit

Moszkvából jelentik: A Szovjet Távíráti Iroda cáfolja azt a külföldön elterjedt hírt, mely szerint a Szovjet-Unió, Törökország és Görögország tárgyalásokat folytat egymással, illetve megbeszélést szándékoznak folytatni szövetség megkötése céljából. Szovjet részről ezt kitalálásnak minősítik.

Angol hadifoglyokat alkalmaznak a németek Calaisnál, az angolok által véghezvitt rombolások helyreállítására

megjelent. Szegény, játszani, szórakozni akart. De már várták az emberek, karókkal és fejszékkel. Meg is ölték, de előzően a kigyó végzett kettőjükkel.

Most halványzöld bokrok között akarok utat vágni magamnak. Nem lehet. Sztrichnin-növények ezek. Rózsaszínű, székfialaku virágokkal. Egy kis karcolás az ember tenyerén és érintkezés a bokor akármelyik részével, aztán már el is lehet végezni az utolsó gyónást!

Az erdő összeborul felettünk s én megkérdezem, mi az oka, hogy mégis vályogból építik a házakat, amikor itt annyi a fa, hogy ez az egyetlen sziget országok szükségét fedezhetné! Válasz helyet a beenszüllött egy karvastagságú ágat hajt maga felé és egyetlen nyisszantással lemetszi. Érttem már.

Fa az van tömördek, de hát milyen fa? Porózus, gyenge husu, másra, mint tüzelésre nem használható. No meg aztán, ha valaki kiácsol magának egy gerendát és ledöngyözi a talajba, hogy álljon: két hét múlva azon veszi észre magát, hogy a gerenda új életre kelt, gyökeret eresztett a langyos mélyben s lombozni kezd! Még a bungalov-k cementbe ágyazott tartógerendái is erőre kapnak néha, légyököreket eresztnek.

Ebben a fagyűteményben nincs rendes fa, ebben az állatokkal túltömött állatkerthen nincs enniváló, ebben a paradicsomi kertben nincs virág, amit az ember élvezhetne. A dzsungelben megejteni semmit sem lehet, vízeiből inni nem lehet, semmit sem lehet, csak rettegni, meglepődni és izzadni, meg legyek után kapkodni.

Végre lapos, kedves mezőre értünk. A mezőkön rizsföldek. Asszonyok, akik nagyon rendszeren vannak öltözködve, nagy sáskosarakban banánt és hagymát cipelnek. Máoek hatalmas güzsokban rizs-

szalmát hordanak a háttérben nyújtózkodó, hullámléhvél fődött csürökbe. Férfiak dohányoznak a bambuszpalmák alatt és hosszú csövekkel szűrgetik a páلمانedvét, melyből nagyszerű ital lesz, némi erjesztés után.

A dolgozó leányok szájaszele vérvörös s nagyokat sercint valamennyi erre, arra. Betelt rágnak. Dohányt összekevernek aréka dióval, egy kis mézzel, aztán borslevélbe göngyölik a finom kis bonbont és rágják. Erre szükségük van, mert a hölgyek itt sem manikürt, sem pedikürt nem alkalmaznak, ellenben az idegesatornái lezerelik a fogaikat.

Szembejövő gyerekek elfödik a szemüket és alázatosan köszönnék. Nem tartják magukat anynyira embernek, hogy a „fehér istenek” szemébe merjenek nézni. Helyes nevelés ez, mert sokezer beenszüllött között rendszeren csak néhány szál fehér él s ha kiölnék a tekintélyüket, egykettőre a legnagyobb bajok támadnának a szigeteken.

— Tabe, Tabe, toevan! — kiáltják a felnőttek és földig hajlonganak: s — végre — odébb egy öregember jön velünk szembe, magasha emeli kezét és azt mondja, hogy: „Laudetur!”

No, ahol ezzel köszönnék, ott helyben vagyunk. Közel járunk Isten aklához. Valahol víz zuhog és körfűrész lapja sikong élesen. Most látom csak, hogy a fák mögött hatalmas falu terjeng csupa földgömbalaku nádviskó, melyek előtt asszonyok takarítanak. Határozott kézzelvágott ösvények vezetnek sugáralakban mindenfelé. Tehéncsordák legelésznek békésen. Kalapácsütések zengenek a házikók között. Messziről, a zaj természetéről ráismerek arra, hogy itt valahol szusterműhelynek kell lennie.

Mi ez? Álom? A dzsungel mélyén mesteremberek kalapálnak és tejgazdaság termeli a szumat-

rai vaját? Ha ebben a pillanatban meg nem mar egy szünyög, azt kellene hinnem, valahol Belső-Afrikában vagyok, ahol már mindenki el tudja mondani a Miatyánkot s mindenki el tudja készíteni a saját cipőjét.

És most, a zöld kulisszák mögött hosszszakállas barát lép elélem kitárt karokkal. Tisztelettel és alázattal öleltem magamhoz testvéremet, aki zöld munkaruhájába törli kerges tenyerét, aztán lesimogatja homlokáról a verítéket. Elmondja, régen várja már látogatásomat s éppen arra készült, hogy elgyalogol hozzám a tengerpartra.

— Honnan tudja, jó Atyám, hogy a szigeten vagyok? Hiszen lopva jöttem, emberekkel nem érintkeztem, üzenetet semmire sem küldtem!

— Letelepédésnek első napján a beenszüllöttek meghozták a hírt. — mondja s nekem kedvem volna hanyatolni meglepetésemben.

Mgkérdezem, hol a hazája. Francia? Nem. Angol? Mégkevésbé. Olasz? Német? Nem, nem! Katolikus vagyok, — mondja szeliden és fölfelé néz, mintha Isten mosolyát várná elismerésül. Ketten vannak, megtérítettek négyezer szelont, tudját és más fajtájú embereket, akik immár kultúr-csapdába szorultak és holdogok. Betertelték ketten a nagy tömeget az Ur aklába és a munka törvényei közé. Ez utóbbi majdnem lehetetlennek bizonyult. De mégis sikerült. És ezek a névtelen hősök ezért soha érdemrendeket nem fognak kapni, egyetlen jutalmuk a csendes temető, a jó halál és a halál után egy rendbentartott, szeretettel ápolat sírhalom.

A kápolna kedves, masszív vályogépület. Elég tekintélyes. Eppen litánia van, s Bernard főtisztelendő társa orgonál egy harmóniumot.

Az Egyesült Államok és Anglia között háborúscélú megállapodások létesültek

Amerika első lépése a háborus beavatkozás felé

Newyorkból jelentik: A Német Távíráti Iroda jelentése szerint az Egyesült Államok Angliától 50 évre bérbevette a Gardner és Enderbury dél-csendes-océáni szigeteket légi támaszpontok céljaira. London és Washington már több mint egy éve megegyezett, hogy közösen használják a szigeteket és megengedik, hogy angol és amerikai repülőársaságok egyaránt használják polgári repülés céljaira. A *Newyork Sun* valószínűnek tartja, hogy a bérlet katonai támaszpont építésére is vonatkozik.

Tokióból jelentik: A japán sajtó az Egye-

sült Államok és Kanada között létrejött megegyezésben fontos lépést lát az Egyesült Államok a háborúba való beavatkozása felé.

Szabadságra megy a Vatikánba küldött békeügyi amerikai megbízott

Rómából jelentik: Miron Taylor, Roosevelt elnök vatikáni rendkívüli megbízotta, néhány nap múlva az Egyesült Államokba utazik. Elutazása nem jelenti azt, hogy küldetése véget ért. A rendkívüli megbízott csak szabadságra utazik, hogy üdülést keressen a súlyos betegség után, amelyen nemrég esett keresztül.

Az aknákkal teleszört tengeren Németország nem vállal kezességet az amerikai hajókon való gyermekszállításért

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda hosszabb közleményt adott ki, mely a következőket tartalmazza:

— Bár a német birodalmi kormány már az American Lidgen esetében is elhárított magától minden felelősséget, a hajó az Angliát körülvevő hadművelési területen halad át és jöllehet Németország időközben bejelentette Anglia teljes zárlatát, az amerikai szenátus elfogadott egy törvényt, mely a semlegeségi törvény megváltoztatásával megengedi amerikai hajóknak, hogy gyermekeket szállítsanak el hadiövezetekből. Az új törvény szerint ennek az a feltétele, hogy a hadviselő hatalmak kezességesen vállalják a gyermekek szállítását. Illetékes német hely közlése szerint a német birodalmi kormány már a fentebb említett amerikai hajó esetében rámutatott arra, hogy Anglia körül a tenger mindenütt aknákkal van teleszörve. Ezt a közlést megismételte abban a jegyzékben, amelyben Németország a semleges kormányokkal közölte a brit szigetország teljes zárlatát és óva intette a semleges hajókat a veszélyes övezetek látogatásától. Ez a jegyzék kijelenti, hogy a német birodalmi kormány a jövőben kivétel nélkül elhárítja a felelősséget minden kárért, amely bármilyen hajót vagy személyt a jelzett vizeken ér. Minden alapelvű tehát az az új amerikai törvény, mely a

biztos kíséret kezességéről beszél és attól akarja függővé tenni a gyermekeknek amerikai hajókon történő elszállítását. Egyetlen hadviselő hatalom nem vállalhat kezességet aknákkal elzárt hadizónán át haladó hajókat. Ezt a körülményt maga az angol kormány is elismerte, amikor a gyermekek tervezett államköltséges elszállítását elhalasztotta. Így nem lehet gyakorlati jelentősége az amerikai törvénynek, bár annak emberiségéből fakadó indító okai nem vonhatók kétségbe. A körülmények következtében hatástalan kezesség pusztá vállalása büncselvény lenne az elszállítandó gyermekekkel szemben, amit a birodalmi kormány soha sem követelhet el. Amint az amerikai semlegeségi törvény a Németország és Egyesült Államok kapcsolatai érdekében kiküszöbölte az esetleges viszályokat, nem lehet érdeke a két államnak az, hogy rosszul értelmezett emberiségéből ismét felmerüljön a viszály. Németország nem vállalhat kezességet arra, hogy az egyik hadviselő fél gyermekeit további veszedelemnek tegyék ki a hadviselési övezetben.

Legújabb Szentírás kiadás

Oszövétség I-III. kötet. Vászonkötés 1080 Lei

Ujszövétség I-II. kötet. Vászonkötés 360 „

„ rövid jegyzetes zsebkötés, 50 „

amit Isten tudja milyen áldozatokkal és vesződéssel szereztek valahol a nagy távolságokban. Pufóképű gyerekek és tiszta asszonyok térdelnek az oltár előtt. Ők azok, akiknek szülei és nagyszülei még fejedelmek voltak s alaposan gyanúsíthatók azzal, hogy áldozataikat jó étvágyal el is fogyasztatták.

Sajátságos, de tény, hogy minél primitívebb valamely nép, annál erkölcsösebb! Hol találni egyszerű népet, mint éppen Szumatrián, ahol apró törpék bujnak meg a vadonban állatok módjára, ijjal vadásznak, gyökerekkel tengetik életüket, de azért szigorúan ragaszkodnak az egynejséghez, válást nem ismernek, családjaik keretén belül a legtökéletesebb rendet tartják, persze a maguk módja és szokása szerint; nem lopnak, nem rabolnak s csak idegeneket gyilkolnak le.

Ezekhez a törzsekhez egyelőre nem lehet hozzáférni. Számos misszionárius veszett el a dzsungelben, amikor beljebb is meg akarta építeni Isten aklait. A szasszákok, animisták, fétisimádók s a legvadabb pogányok minden előttük ismeretlen tárgyat azonnal kineveznek fétisnek és vakon a halálba mennek érte. Előfordultak esetek, hogy a szasszákok önmaguktól megközelítették a falvakat és végül ott is maradtak, de elmenni értük nem lehet, mert egyszerűen nem találják meg őket.

Ennek a népnek négyezerestendős multja van s ezalatt sem az iszlám, sem a buddhizmus nem tudott közelférni hozzája, de amit Mohamed, vagy Buddha nem tudott megtenni, azt néhány szelid barát, igaz, hogy folytonos életveszéllyel, de megteszi. Egymásután építik az aklakat s a harang szava mind mélyebbre hatol a vadonba. A vadonba, ahol gyenge eszköznek bizonyult a hollandusok fegyvere, s minden erőszak, Krisztus szava

messzebbre hord, mint a legjobb ismétlőpuska lövéje!

Közben, hogy a hittérítő szavát hallgattam, körénk sereglett vagy negyven hennszülött. Egy kisfiu markából hosszú ezüstös kigyó lógott. Persze élettelenül. Bicskával szeleteket vágdosott a kigyó testéből, szép szalonnás bélelt sonkához hasonló szeleteket, melyekről lekaparta a pikkelyeket és vigan majszolta a maradékot. Megrázkódtam. Hát igen, sok mindenhez hozzá kell szokni a dzsungelben! Nem lehet kiirtani a szokásokat, például a kigyóévést, ami egészségesebb, mintha a gyerek tejjel táplálkoznék.

Erről jutott eszünkbe, hogy éhesek vagyunk. Észrevette ezt a misszionárius Atya is. Közben előkerült a társa is, akkora egy szál ember, amekkorát életemben még sohasem láttam. Hallottam róla, hogy pusztá kézzel tekerte ki egy feketebivaly nyakát.

Frissen pergetett méz, orchidea-főzelék és banán-sütemény volt a vacsoránk. Nem igaz, hogy a vadonban éhen lehet veszni. A vadonban akad elég ennivaló. Csak érteni kell a megszerzéshez. Honnan tanulták ezt a szelidlelkű papok? Aligha tapasztalatokból! Honnan tudta Ádám, hogy, ennie kell s hogy az ennivalót le kell szednie a fáról? Ó, hiába ágaskodtak ellene, emberek, hiába nagyképűsködtek! Isten a világban él tanít, irányít, vezet szüntelen! S a következő század kétség-telenül meghozza a nagy eredményt: egy akol lesz a Földön és egy pásztor, mert ezt így rendelte egy magasabb Akarat, melynek tehetetlen játékszerei de szeretettel védett parányai vagyunk mindnyájan. akik itt húzzuk az igát a masztaban s oly gyakran elfeledkezünk arról, hogy vannak, akik kényelmet, kultúrát, életet áldoznak az Egy Akol kedvéért a vad rengetegben.

Levélváltás

Hányszor hallottam mély sóhaj kíséretében, mily kínos dolog a mindennapi levélváltás az intézetben levő gyermek és a szülők között. A gyermek vasárnap délután a levélírásnak fenntartott óra hosszat üres levélpapírra előtt ül, tollát rágja és a fejcskájában kutat, vajjon mit is írjon. A szülő pedig otthon ugyanazon gondolkodik, hiszen semmi újság sincs, ami a gyereket érdekelhetné, semmi, amihez köze volna. Előveszi az utóljára kapott levelet, bosszankodva konstataálja, mennyire üres, mindegyikben ugyanaz áll, hogy „Kedves Szüleim, én jól vagyok, hogy vannak, a tanulás jól megy, itt semmi újság nincs. Kezeiket csókolja stb.”

Hát, kedves szülők, ne haragudjanak, de ha ilyen leveleket kapnak, csak magukra vessenek! Vegyék elő saját leveleiket és olvassák el, vajjon több áll-e bennük, mint pár, nagy lére ercszett frázis, sovány híre, melyben a sorok között olvasható, hogy úgy sincs semmi közöd hozzá, vagy kérdés, melyen érezni, hogy ugysem várnak reá választ.

A gyermek a vakáció után elment az intézetbe, magával vitte a nyár, karácsony, vagy husvét szünidő ezer apró emlékét, terveket, melyeket együtt szöttek, örömeiket, gondokat, elindult események nyílt kérdéseit, elvitte otthonát saját kis életével együtt. Azt hiszik, hogy az intézet súlyos kapujával lezárult a gyermek mögött minden? Azt szeretnék, ha ezzel el lenne felejtve, elvágva, megszakítva a kapcsolatot maguk között? Az Istenért, miért? Van ennek értelme, jogosultsága, még akkor is, ha csak azért kívánják, hogy a gyerek teljesen a tanulásnak éljen, kizárólag kötelességével törődje? Hisz ez egyenesen kegyetlenség, szívtelenség, esztelenség, ellenkezője annak, amit kívánni kell! Emlékezzenek csak vissza azok, akik intézet: nevelésben részesültek, mily örömmel várták azt az otthoni levelet, mily büszkék voltak, ha az jó hosszú volt, mily ünneppé varázsolta érkezése a hétköznapot, hogyan falták sorait, mily erőt adott a további kötelességek teljesítésére. Ezt ez örömet akarják tőle megvonni?

Mit írjon neki? Hát írja meg, hogy vannak, mit csinálnak a testvérek, barátok, rokonok, — a házőrző kutya, kanárimadár, vagy a gerlice a kertben. — írja meg, hogy áll a vetés, gyümölcs- virágzás vagy szüret, a téli munka a házban; írja meg, kivel találkozott a héten, milyen moziban vagy színházban volt mit látott, hallott szünet; írjon mindenkiről, mindenről, tarkan, e'evenen, természetesen, nem mint egy értelmetlen bábnak, de mint egy megértő, egyenrangú barát. Irjon nyugodtan a gondokról, mit szeretett volna megvenni vagy megnézni, de nem futotta a költségekre; írja meg, ha valaki beteg; írjon a könyvről, melyet olvasott, világhírekről, vagy bánom is én, még politikáról is, tercekéről, jövőről, — csak írjon, írjon, az Istenért! Irjon azért, hogy megfelelő választ kapjon, hogy megmaradjon a kapcsolat, a folytatatlanság egymás között.

Azzal a heti levéllel rengeteget tehetnek, felbecsülhetetlen adhatnak, mind közelebb vonhatják magukhoz a gyermekeket, hathatnak rá, fejlesztetik, művelhetik, képezhetik, szellemileg, lelkileg. Hisz a gyermeklélek várja, kívánja, hogy hívják, azért, hogy feltárhassa magát, elbeszélhesse minden örömet, gondját, baját. Ne várja, hogy a gyermek teszi az első lépést, hisz ő első sorban nem tud levelet írni, neki ezt is a magukéba kell megtanulnia, aztán ő félénk, érzékeny, óvatos, zárkózott, de minden vágya az, hogy elibe menjenek azért, hogy közeledhessen, ő keres valakit, aki megérti, akinek megnyilvánulhat. Miért legyen az más, mint az anyja vagy az atya, miért kell megvárni, hogy barátok vagy barátok nyérjék el bizalmát, olyanok, kikről kétséges, megfelelő-e, jó befolyással lesznek-e? Magukon mulik, kedves szülők, egyes-egyedül! Hány gyermek nem tud beszélni szentől szentől, zárkózott a közvetlen érintkezésben. Eppen ezek lágyulnak, melegeznek fel lassan, a levélváltás folyamán, ők felelnek nyíltan, őszintén, kedvesen olyan levelekre, melyek megszólaltatták lelkükben valamit, egyszerre feltáruznak, kérdeznak, kérnek, mernek, nyilatkoznak, megtalálják írásban a kifejezést olyanra, amit szóban nehezen rryögtek volna ki. Ha levélükben elbeszélgettek a gyermekkel, kérdezzék röviden, mit tanul, hogyan halad, mi érdeklí legjobban, mi neki a könnyebb, nehezebb tárgy, ki a kedvenc társa, tanárja. Ha hanyag, intések szeliden, szeretettel, beszéljenek értelméhez, vezessék rá, hogy csak neki káros, ha nem igyekszik és előnyös, ha jól végez, mutassák meg, hogy mindig csak a „ma” fontos, hogy el ne vesszen a hosszú évt labirintusában. Ne szidják, ne feledjék, hogy az írott szó megmarad és kétszeresen keményen hat. Öleljék át, mutassák meg neki, hogyan kell két kézre fogni kis, neki oly nagyknak tűnő problémáit, hogyan kell szembenézni, megbirkózni velük. Viláítsanak egy jószágos, meleg szóval az olyan sötétségbe, melyből egymaga kiutat nem talál, mely egész kis életét elhomályosítja. Meglátják, a gyermek felelni fog, hálásan, örömeit, ő többet megért, mint gondolják, ő örülni fog, hogy vannak, kinek írjon és kinek mindenről írhat, egész lelke fel fog nyílni és a maguké lesz! (—)

Hogyan készítette elő tervét Napoleon Anglia meg- támadására

A La Manche csatornán való átkelés előkészítése és elmaradásának okai. — „Intelligens és elszánt ember számára minden lehetséges”

„Csak egy sánc választ el tőlük, melyen átkelhet az, akinek bátorsága támad megkísérelni”

Az Anglia ellen folyó német légitámadásokkal kapcsolatosan érdekes cikkeken emlékeznek meg a szigetország előzönlésére 1803-ban készült francia tervről.

Angolországban — írják a külföldi lapok — két ízben fenyegette a megszállás veszedelme és pedig 1801-ben, majd pedig három évvel később, 1804-ben. 1801-ben, a lunévillai békekötés után, Napoleon ekkor bujtogató csoportokat és szónokokat kezdett küldeni Franciaország különböző városaiba, falvaiba és helyőrségeibe, hogy „Franciaország évszázados ellensége”, Anglia ellen kereszties hadjáratot hirdessenek. Az eszme akkor lelkesedéssel töltötte el a városi lakosságot és a katonaságot egyaránt s a megszállás terve hamarosan népszerűvé vált. Boulogneban tábort állítottak fel a csapatok behajózására és megfelelő gyakorlatokhoz fogtak. Azonban ugyanannak az évnek őszén a londoni és párizsi kormányok tárgyalásokba kezdtek, amelyek 1802. március 25-én eredményesen fejeződtek be az amiens-i békével. De alig telt el egy év, máris újabb szakadásra került a sor. Anglia előbb megtagadta a szerződés azon cikkelyének teljesítését, mely a máltai lovagrend birtokába juttassa vissza Málta szigetét, majd pedig felkérte Franciaországot Hollandia kiürítésére. Napoleon erre elhatározta, hogy újra előveszi a megszállás tervét. Miként Thiers írja: „Személyes és egyben hazafias düb fogta el, hogy Angliát legyőzze, megtörje és megalázza, ettől a naptól kezdve mindez élete szenvedélyévé vált”.

A La Manche csatorna átszelése

Abban a hitben, hogy egy intelligens és elszánt ember számára minden lehetséges, eltölte a La Manche csatorna átszelését azzal a hadsereggel, amely egész Európát legyőzte. Három évvel azelőtt jelentette ki, hogy a nagy Szent Bernát és a tél jege lehetetlen akadályokat jelenthetnek a közönséges halandók számára, de őt nem akadályozhatják meg. Ugyanazt mondta most a Calais és Dover között elhúzódó tengerszorostól, azzal a meggyőződéssel, hogy sikerülni fog a rajta való átkelés. Azonnal megkezdte rendelkezési kiadását. Hogy egy ilyen méretű expedíció nehézségeit legyőzze, kimutatást készített és szemlét tartott az összes halászhajók és sekélytengerihajók felett, amelyek abban az állapotban voltak, hogy a hajóhadat kísérjék. További rendelkezést adott tengerészeti mérnököknek olyan hajómodellek elkészítésére, amelyek lovakat és ágyukat szállíthatnak. Megerősítette a Bordeauxtól Antwerpenig terjedő partvidéket és a közbeeső szigeteket. Mindenütt a tengerparton, valamint a folyók mentén csapatok jelentek meg. A munkarend elsősorban egy különleges hajóraj megalkotását vette tervebe. 1803. június havában a törvényhozó testület előtt felszólaló De-Fontanes világos és kifejezésteljes nyelven hívta fel az első konzul figyelmét a gyűlésre, amely ekkor a küszöbönálló történelmi kísérlettel szemben.

— Anglia, amely annyira védettnek képzei magát a tenger közepette — mondotta a szónok — vajjon nem tudja-e, hogy a világ néha tanuja olyan ritka képességű emberek feltűnésének, akiknek lángelméje keresztülviczi, amit addig lehetetlennek tartottak!

Három éven keresztül Napoleon abban a boldog hitben élt, hogy meg fogja valósítani a La-Manche csatorna átszelését és végezni fog a versengő Londonnal. Minden tehetségét, lángelméjét célra használta fel. A csatorna partvidékén százhuszezer emberből álló, tizenkétezer lóval és 450 ágyúval ellátott expedíciós hadsereget összpön-

tosított, de a megoldásra váró legnagyobb kérdés azoknak a szállítási eszközöknek megteremtése volt, melyek ezt a hadsereget Calaisból Doverbe juttathatták volna. Az erre szolgáló tengeri építmények kivételét nagy buzgalommal tanulmányozták. A tengerészet mérnökei laposfenekű, vitorlával és evezőlappal hajózásra egyaránt képes hajókat tartottak a legmegfelelőbbnek az átkelésre. Közel 1500 ilyen uszályhajót készítettek. A legnagyobbak elérték a 40 méter hosszúságot. Ezeket 24 evezős matróz hajtotta és egy gyalogsági század szállítására voltak alkalmasak. emelettel négy-négy ágyúval is felfegyverezték. Mások viszont 40—50 lovat vihettek át. Végül voltak olyanok, amelyek könnyűségükkel és gyors mozgásukkal tüntek fel. Ezek kis tonnatartalmuknál fogva akárhol kiköthetnek. Rajtuk mindössze két vagy három tengerész és legfeljebb hetven katona fért el. Ennek az óriási tömegnek mozgásba hozatala is igen nehéz kérdés volt. Éppen ezért hosszas és gondos gyakorlat előzte meg. Általában ugy hittek, hogy ez az hajó és tizezer ember feláldozásával végre lehet hajtani a csatornán való átkelést.

— Ennyi embert bármikor el lehet veszteni egy csatában — mondta az első konzul — és vajjon melyik ütközet ígért valaha olyan eredményt, amilyent az Angliában való partraszállástól remélhetünk.

Az angol hajóhad szerepe

Mint hogy az angol hajóhad akkor még csak vitorlák segítségével hajózott, úgy számítottak, hogy elég lesz néhány szélesesdés óra, amely a hajókat mozdulatlanúságra kényszeríti és ezzel módot nyújtanak a francia hadseregnek, hogy nagyobb veszteség nélkül átkelhessen. 1803. november 25-én írta Napoleon Rappnak:

„Egyetlen kedvező éjszaka nyolc órája elegendő lenne arra, hogy meghatározza a világ sorsát”.

A csatorna áramlatait, azok irányát, erőfokát és kihatásait részletesen tanulmányozták. Ennek eredményeként Boulogne kikötőjét találták legalkalmasabb kiindulópontul az átkelésre. Napoleon katonái lángelméje számtalan rakpartot, szerfolt nagy medencéket, egész sorozat

kaszárnyát, kórházat, raktárt és élelmi-zerlerakatot építtetett ottan. A part hosszában különleges erődítményeket emeltek.

— Még sohasem építettek rendkívülbb dolgokat — írja Thiers — egyetlen nép, egyetlen államfő sem. Az első konzul, hogy csapatai között élhessen és közvetlenül felülvizsgálhassa az előkészítő munkálatokat, amelyeket az ellenséges hajórajok váratlan rajtaütésekkel akartak megakasztani, a Boulogne kikötője fölött uralkodó masalatok egvikén fabarakkot készíttetett, — amelyben 1803 őszén számos napot töltött el. Akkor írta Cambaceresnek:

— Megszemléltem Ambleteuse magaslatairól a partokat. Csak egy sánc választ el tőlük, amelyen átkelhet az, akinek bátorsága támad megkísérelni.

Kísérleteket folytattak különböző új találmányokkal. Egy-egy nagy ágyú 4500 méterre dobta ki golyóit. Első ízben akkor használták hadihajók ellen robbanóanyaggal töltött lövedékeket. Végül felvetődött a tengeralatti úteg eszméje is, amelyet a tenger vize dagály és apály szerint elfedett, vagy leleplezett.

Az előkészületek alatt állandó katonai gyakorlatokkal őrizték meg a csapatok szellemét.

Védelmi intézkedések

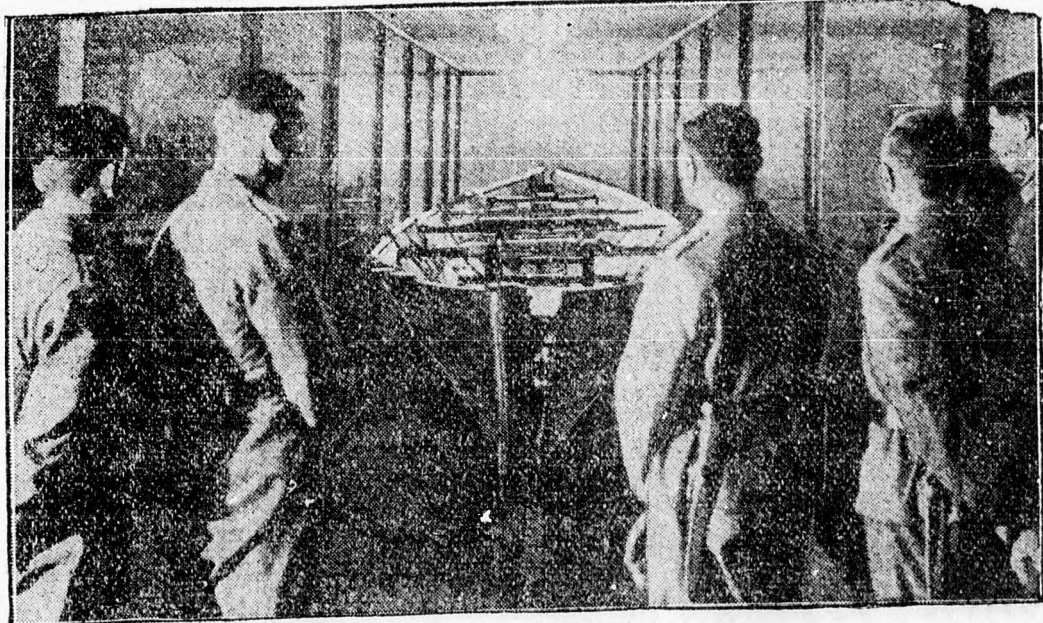
A csatorna másik partján a szigetország sértettségében addig feltétlen hívó rögöl kormány lázasan látott hozzá a védelmi intézkedésekhez. A védelem érdekében, a veszedelem nagyságához arányítva az egész partvidéket valószínűleg behintették katonai őrhelyekkel, ütegekkel és erődítményekkel. Minden, bárholonnan jövő partraszállási kísérlet megállítására száz-ezer főből álló hadsereget szereltek fel. Kihirdették a népsorozást. Elrendelték, hogy abban az esetben, ha a francia katonaságnak sikerülni fog angolszász földre lépnie, a falvakat, erdőket és szállító eszközöket gyűjtsék fel, az utakat, kikötőket, csatornázásokat rombolják szét. London környékét megerősítették. Riadójelzés adására egész jelzőkészülékrendszert szereltek fel. A csapatok szállítására különleges alaku szekereket készítettek. Egyszóval a csatorna mindkét partján rendkívüli erőfeszítéseket végeztek, egyrészt a támadás, másrészt a védelem céljaira.

— A két nagy nemzet — idézzük ismét Thierst — nagy látványosságot készített a világ számára: Az első, bár aggódva gondolt a fegyverkezésben való járatlanságára, nyugodott, amidőn a védelmező óceánra tekintett: a második bizalommal telve vítétségében, vezetőjének lángelméjében és hozzáfogva a háborúhoz, méregette azt a tengerszorosot, amely megfékezte lendületében s amelyet minden nap inkább lebecsült, megerősödve abban a hitben, hogy nem sokára átkelhet rajta.

Köztudomású, hogyan végződött mindez. — Oroszországgal, Ausztriával, Poroszországgal és Svédországgal tárgyalva, melyeket részint sikerült a maga részére hajlítani, Anglia kikerülte a csatorna felől őt fenyegető veszedelmet. Oroszország 180 ezer ember fegyverbeállítására kötelezte magát, Ausztria 250 ezer emberre...

Napoleon egy pillanatot sem mulasztott el. Felszedte boulognei táborát és néhány kéttel később Austerlitznél kelt fel dicsfényvezete napja.

Eképpen vonták el a körülmények a modern idők legjellegzetesebb hadvezérével attól a kísérlettől, amelyre az egész világ várakozással függesztette szeméit.

Német katonák a koppenhágai Nemzeti Múzeumban azt, az épségben maradt viking hajót szemlélnek, amelyet Nagy Kanut ezer évvel ezelőtt Britanniába hajóztott és meghódította

Lefoglalják azoknak a vagyonát, akik a kiürített Beszarábiába, vagy Bukovinába költöztek

Törvényrendelet intézkedik a lefoglalt magánjavak sorsáról

Bucurestiből jelentik: Az Uralkodó szerdán királyi rendelet-törvényt írt alá. Az új rendelet-törvény azoknak az ingó és ingatlan vagyonoknak sorsáról intézkedik, amelyeknek tulajdonosai Romániából a kiürített beszarábiai és bukovinai területekre menekültek. A rendelet-törvény a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

Az első szakasz rendelkezései szerint újabb intézkedésekig lefoglalják mindazokat az ingó- és ingatlan javakat, amelyeknek tulajdonosai román alattvalók voltak és 1940 július 28-ig Beszarábia, vagy Bukovina kiürített részére költöztek állandó letelepedésre.

Az említett javakat akkor is lefoglalják, ha az elköltözött tulajdonos reá is bízta valakire ezeknek a javaknak az igazgatását.

Hasonlóképpen lefoglalják azoknak a jogi személyeknek a javait is, amelyeknek székhelye 1940 július 28-ig Beszarábia, vagy Bukovina kiürített területein volt s a jelen törvényrendelet kihirdetésékor az országban nem tartózkodik törvényes vezetőszerük.

A lefoglalt javak igazgatását egy lefoglalási biztosra bízják, akit annak a vármegyének a törvényszéki elnöke nevez ki, ahol az elköltözött legutoljára tartózkodott, vagy fizikai személy hiján az ingó és ingatlanvagyon helyétől függ az illetékesség kérdése. Arról is intézkedik a rendelet, hogy a lefoglalási biztos csak etnikai román származású ügyvéd lehet, ha azonban az elköltözött lakos etnikai román származású ügyvédre bízta javainak igazgatását, akkor az illetőt kinevezhetik lefoglalási biztosnak. A kinevezett biztosnak kötelessége karbantartani a reabizott javakat, kiadhatja azokat, behajthatja az esetleges béreket, bérleti szerződést köthet egyéves lejáratú. Azokat az ingó-vagyonokat, amelyeknek karbantartása nagy költségeket igényelne, vagy esetleg könnyen kár esik bennük, ezeket a biztos bírósági engedéllyel elárverezheti. A biztos egyébként a törvényszék elnökének tartozik felelősséggel s elszámolással. A reabizott javadalom jövedelmének 10 százalékát kapja tiszteletdíjül.

A rendelet-törvény 21-ik szakasza arról intézkedik, hogy azok az ingó- vagy ingatlan-vagyonok, amelyeknek tulajdonosa tiltott módon hagyta el az országot és a kiürített területekre költözött, tulajdonjoga az államra megy át. A hivatalos átirást a vagyon lefoglalásától számított egy év után hajtják végre. Az állam az így kapott javakat nyilvános árverésen eladhatja s a befolyt összeg a pénzügyminisztériumot illeti meg.

Tizezer, hazájába visszatérő német érkezik Beszarábiából Galatiba

Galatiból jelentik: A *România* című lap jelentése szerint a galati városházán megjelent egy bizottság, amely két mérnököt és a galati német konzulátus titkárától állott. A bizottság a városvezetés tudomására hozta, hogy néhány napon belül Beszarábiából tizezer, az anyaországba visszatelepülő német érkezik a galati kikötőbe.

A bizottság tagjainak közlése nyomán az illetékes hatóságok megtették az összes szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a visszatelepülő németeket elszállásolják élelemmel lássák el s egyszerűsített orvosi segínyt szervezzenek meg számukra.

A visszatelepülő németeknek a galati városvezetés a polgári repülőtér közelében nagykiérjedésű területet boosított rendelkezésére. Itt barakokat építenek a német bizottság felügyelete alatt és itt fognak lakni ideiglenesen a német visszatelepülők.

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok, a Szűzanya hálaadó énekének és portó.

A híres szónok, a Szűzanya hálaadó énekének és portó.

sen a német visszatelepülők.

A német bizottság tagjai a román hatóságok tudomására hozták, hogy a visszatelepülők Renlig azon a nyolcszáz tehergépkocsin teszik meg az utat, amelyet a német kormány küldött Beszarábiába. Renliből a visszatelepülő németeket uszályhajón szállítják Galatiba, onnan pedig bizonyos idő elteltével dunai uszályhajók szállítják őket a részükre kijelölt német kikötőbe.

Jugoszláviában ünnepélyesen fogadják az átutazó németeket

Ujvidékről jelentik: Az itteni német lakosság vezetőségéhez értesítés érkezett a beszarábiai németek közeli érkezéséről. A hazaköltözőket ünnepélyesen fogadják. Az ünnepélyes fogadtatás Zimonyban lesz.

Trockij, aki ellen egy francia kommunista merényletet követett el belehalt sérüléseibe

Mexikóból jelentik: Trockij csütörtök hajnalban meghalt.

Trockij a polgári rend nagy ellensége, a forradalmi Oroszország egyik érdekes egyénisége volt. Az utóbbi évtizedekben Amerikában élt, ahol több ízben merényletet követtek el ellene azok, akik a stalinai Oroszország ellenségének tartották. A most elkövetett merénylet sikerült, Trockij sérüléseibe belehalt. Mint tegnapi számunkban már jelentettük, Trockijjal egy francia kommunista végzett. A merénylet az eszmebarátság ürügye alatt férközött közel Trockijhoz. Trockijt, aki gyanútlanul barátságot kötött vele, ebédre hívta magához s az ebéd végeztével a hányatott életű marxista vezért egy vasdoronggal leütötte.

Trockij Lev Davidovicsot, ezt a szovjetorosz

zsidó pártvezért, eredetileg tulajdonképp LeB Bronsteinnak hívták. 1879-ben született. Jómódú zsidó kereskedő szülők gyermeke volt, jó nevelésben is részesült, de az orosz ifjúsági mozgalmakba sodródott és az 1899-iki forradalmi mozgalomban való részvételért letartóztatták, majd Szibériába száműzték. Szibériából 1902-ben sikerül megszökönie és Svájcba menekülnie, ahol Leninnel, Axelroddal és Szaszulics Verával lépett kapcsolatba.

Amikor 1905-ben kitört Oroszországban az első forradalom, Trockij a szovjetországi munkátpárt vezetője lett, majd Nusszár-Krusztaljev utódként az első szovjet elnöke. Az előretörő ellenforradalmiak azonban letartóztatták és 1907-ben Szibériába vitték. Szibériából e. onnal megszökött és ismét Nyugat-Európába menekült, ahol az orosz emigránsok ama csoportját vezette, amelyik a bolsevikiek és a nensvikiek között igyekezett önálló csoportot alkotni. Ezt a frakciót 1912. óta internacionalistáknak nevezték.

A világháború alatt Trockijt a németek Spanyolországba utasították ki, onnan pedig Amerikába került. 1917-ben, a márciusi forradalom hírére tért vissza Oroszországba és Lenin mögött a legerősebb oszlópa volt az új forradalomnak és mint az orosz szovjetkongresszus elnöke, nagy része volt a bolsevik felkelés győzelmében. Külügyi népbiztos lett és mint ilyen, az 1918-iki bresztlitovszki békekötésben ő tárgyalta a központi hatalmakkal. A polgárháború kitörésekor hadügyi népbiztos lett s főrése volt a vörös hadsereg megszervezésében. Lenin halála után 1925-ben az új pártvezetés: Zinovjev, Kamenyev és Stalin ellen fordult s egészen 1927-ig kemény harcot folytatott Stalin ellen, míg végül is kizárták a bolsevik pártból. Trockij permanens forradalmat hirdetett, féktelensége miatt menekülnie kellett Oroszországból is, de sehol se fogadták be. Végül Törökország adott helyet neki a Márvány-tenger egyik kis szigetén. Trockij azonban ezzel a szállásjoggal is visszaért s külföldre szökött.

Utolsó éveit Mexikóban töltötte. A szovjet elméleti vezére volt, ő változtatta a bolsevik vallásirtást tervszerű üldözésre és a vallástalanság széleskörű terjesztésére. Főleg a papság kirtását és száműzetését sürgette.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezet el az olvasót
BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszázézer hősi halott emlékéért megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ara 80 Lei és portó — Megrendelhető a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900. félévre 450. negyedévre 225. egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 90.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

FOLYÓSÍTIK AZ AUGUSZTUS HAVI FIZETÉSEKET ÉS NYUGDIJAKAT. Bucurestből jelentik: Gh. Leon pénzügyminiszter királyi törvényrendeletet nyújtott be öfelségének aláírásával, amely az augusztus havi fizetések és nyugdíjak folyósításáról intézkedik.

BEHOZATALI ENGEDÉLY NÉLKÜL IS ÁTVEHETŐ A VÁMRAKTÁRAKBAN FEKŐ ÁRUK EGYRÉSZE. Kolozsvárról jelentik: A vámhatóságok tehermentesítése és a belföldi piac ellátásának biztosítása végett a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy az összes kontingentált árukat, melyek a vámhivatalokhoz f. évi július 31-ig érkeztek, augusztus végéig behozatali engedély nélkül átvehetik az érdekeltek.

Orvosi hír. Dr. Simkó György, az Irgalmasrendi kórház sebészeti főorvosa, katonai szolgálatáról hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte.

Behalt balesetbe Andrassy Albert ny. főszolgabíró. Kézdivásárhelyről jelentik: Andrassy Albert, a kézdi járás nyugalmazott főszolgabíróját néhány héttel ezelőtt végzetes baleset érte. Egy revolvert nézegetett, a fegyver közben eldőlt s az idős férfi jobb vállát összeroncoltta. Sebével eleinte szanatoriumban kezelték, állapota azonban annyira válságosra fordult, hogy műtét céljából Brassóba kellett szállítani s ott aztán behalt sérülésébe. Andrassy Albert a kézdi járás utolsó magyar főszolgabírója volt. Nyugdíjaztatása után több ízben volt a város helyettes polgármestere. Holttestét Brassóból szülőfalujába, a háromszékmezei Köpecre szállították s ott helyezték örök nyugalomra. A sírnál Kézdivásárhely város tanácsa nevében Cosma Romulus főjegyző, a szolgabírói kar nevében pedig Quintiliu Silviu főszolgabíró bucsuztatták a tragikus körülmények között meghalt főszolgabíró.

SZEPTEMBER 15-ÉN LÉP ÉLETBE AZ ÚJ KERESKEDELMI KODEX. Bucurestből jelentik: A Hivatalos Lap mai száma hatalmas hatvan oldalas füzetben közli az 1938. évi kereskedelmi kódex módosítását az új magánjogi kódex elveinek megfelelően. Egy másik törvényrendelet kimondja, hogy a II. Károly király kereskedelmi kódex 1940. szeptember hó 15-én lép életbe.

Egyedül hollyongó gyermeket találtak. Tordáról jelentik: A tordai rendőrség szolgálatos őrszeme az elmúlt éjjel egy 3-4 évesnek látszó fiúgyermeket talált az egyik tordai hid sarkánál. A gyermek, habár már tud beszélni, nem tudta megnevezni szüleit. Amíg a szülőket megtalálják, a gyermeket Bursa Mária Viilor-utca 26. szám alatti házában helyezték el.

Eltűnt Szatmárról a barna kenyér. Szatmárról jelentik: A polgármester ellenőrző körútja során megállapította, hogy a városban nincs barna kenyér. Amikor ennek oka iránt érdeklődött, a pékek azt a magyarázatot adták, hogy nem tudnak barna liszthez hozzájutni. A polgármester jelentést tett észrevételéről a prefektusnak, aki ma délelőtti ülésre összehívta a vármegyei ár-ellenőrző bizottságot. Erre az ülésre meghívták a malmosok és pékek képviselőit, valamint a Mezőgazdasági Kamara igazgatóját is, hogy együttesen megkeressék a lakosságnak olcsó kenyérről való ellátásának módjait. Tegnap egyébként malmosokból és pékekből álló küldöttség kereste fel a polgármestert. A küldöttség vezetője elpanaszolta, hogy Szatmáron és a vármegyében alig lehet búzát kapni. Intézkedést kértek, hogy a hatóságok segítsék elő a malmok buzabeszerezését. Ellenkező esetben nem tudják biztosítani hazamosabb időre a lakosságnak lisztet, illetve kenyérről való zavartalan ellátását. A polgármester ezt a kérdést is a vármegyei ár-ellenőrző bizottság mai ülése elé terjeszti megbeszélés végett.

MESESAN TRAIAN MÁRAMAROSSZIGETI RENDŐRFŐNÖKÖT A NAGYVÁRADI RENDŐRSÉGHEZ HELYEZTEK. Máramarossziget. Saját tud. Mesesan Traian máramarosszigeti rendőrfőnököt a helyügyminiszter a nagyváradi rendőrkövetséghez helyezte. Hír szerint Gritta Ovidiu nagyváradi rendőrkövetség nyugalomba vonult és az ő állását tölti be a nagyváradi rendőrségen Bucsa esendőralezrede, a rendőrség parancsnoka mellett. Egyébként a nagyváradi rendőrségen még nem tudnak semmit Mesesan Traian áthelyezéséről.

Uj polgármester Dicsőszentmártonban. Kisküküllőmegye prefektusa dr. Frința Emil dicsőszentmártoni ügyvédet bízta meg a város ügyeinek vezetésével. Az új polgármester, aki egyébként is erdélyi származású, hosszú idő óta állandóan Dicsőszentmártonban lakik s az egész várost és annak összes ügyeit alaposan ismeri. Az új polgármester a napokban elfoglalta hivatalát.

MEGHALT ALESSANDRO BONCI. HIRES OLASZ ZENÉI ÉLTELNEK NAGY GYÁSA VAN. Egyik kiválósága Alessandro Bonci, a híres tenorista hunyt el a napokban. A viserbai villájában meghalt énekes 1870-ben született, nagyon szegény család gyermeke volt. A pesaroi konzervatóriumban tanult. A fiatal Bonci egy Fanóban lakó nagynénjénél lakott s naponta kétszer tette meg a két városkát elválasztó 12 kilométeres utat, bármilyen volt az idő, csak hogy tanulhasson. Bámulatos akarateréje és tehetsége célhoz is vitte. Miután első tenoristája lett a loretoi énekkarnak, komoly színpadi szerződéshez jutott Pármában, majd Milánóban a Faustban debütált. Egyike volt az antik olasz operák legjobb énekesének s karrierje példaképpen állhat a fiatalok előtt írja róla a Popolo d'Italia.

Megmentette a vaddisznó a juhászort egy támadó medvétől. Kézdivásárhelyről jelentik: Izgalmas kalandban volt része Márton Ferenc juhászort, aki a berecki erdőben legeltette juhait. A pásztor hírtelen arra lett figyelmes, hogy a rábizott állatok valamitől megriadtak s amikor a juhok közé lépett, legnagyobb megdöbbenésére egy hatalmas medvével találta magát szemközt. Botjával a medvére sújtott, mert úgy gondolta, hogy sikerül elzavarni a hatalmas állatot, a medve azonban két lábra emelkedett és úgy közelített a pásztor felé. Márton Ferenc a fenyegetőn közeledő medve elől egy fára menekült, a medve azonban oda is követte. Már veszedelmes kezdett lenni a helyzet, amikor a közelben egy vaddisznó tűnt fel, mire a medve leugrott a fa törzséről és eltűnt az erdő sűrűjében. A vaddisznó, amely észre sem vette ezt a jelenetet, szintén eltűnt s így a pásztor minden baj nélkül uszta meg a könnyen végzetessé válható kalandot.

Gyilkosság gyanújával őrizethették az áldozat feleségét és udvarlóját. Csíkszereda. Saját tud. Előző híradásunkban megírtuk, hogy Kósa Gyula 29 éves csíkrákosi gazdálkodó holtan találták a határban egyik kaszálóján lévő szénaboglya tövében. Fején nagyobb sérülés volt, melyből gyilkosságra következtettek a hatóságok. Ezt igazolta a boncolás is. A nyomozás során a gyanú Kósa Gyulánéra, az áldozat feleségére, valamint udvarlójára, Fodor Ambrus 28 éves gazdálkodóra terelődött. Őrizethették őket, bár ártatlanságukat hangoztatják. Kihallgatásukat a vizsgálóbíró a napokban megkezdi.

Adományok. Nagy Mária tanítónő részére „Kis Szent Teréz nevében” (Nagyvárad) 100 leit, „Szent Antal és Szent Teréz nevében” (Marosújvár) 100 leit, N. N. (Vajdahunyad) 100. „Szent Antal nevében” (Ujvár, Temes megye) 100, Csánki M. (Gellence) 100 leit, Pataki Györgyné, beteg öregasszony részére „Szent Antal és Szent Teréz nevében” 100 leit küldtek címünkre. Az összegeket köszönettel rendeltetési helyre juttatjuk.

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók **dr. Karácsonyi János** püspök összes művei!

A magyar nemzet honalapítása 896—997
ára 40 lel helyett 20 lel
Uj adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez ára 50 lel helyett 20 lel
A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre 100 lel helyett 50 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig I. 300 lel h. 150 lel
Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig II. 300 lel h. 150 lel
Vidéki megrendeléseknél plus 15 lel portó.

Andrassy Ede közlíván a megismételt Liszt-orgonahangversenyét. Nagyvárad. Saját tud. Mint már jeleztük, Andrassy Ede zenetanár, országos karnagy, vasárnap, augusztus 25-én délután 6 órakor a nagyváradi székesegyházban közlívánatra megismételt nagyszerű Liszt-orgonahangversenyét. A hangverseny részletes műsora a következő: 1. Bevezetőt mond: Zitzmann Ferenc irodagazgató. 2. Liszt (1811—1886): Evocation à la Chapelle Sixtine. a) Allegri (1584—1652): Miserere. b) Mozart (1756—1791): Ave verum corpus... 3. Liszt: Esmefuttatás Arcadelt (1514—1560) Ave Maria-ja felett. 4. Liszt: Ora pro nobis. 5. Liszt: Angelus!

ELTŰNT A GYUFA NAGYVÁRADRÓL. Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt eltűnt a nagyváradi üzletkezelő a petróleum s szerdán egyetlen helyben sem lehetett petróleumot kapni. Szerda déle a gyufa is eltűnt s főképp a belvárosi trafikokat hiába ostromolták gyufáért Hír szerint a gyufahiány csak átmeneti jellegű és nincs szó a gyufa árának esetleges emelkedéséről.

Továbbtart a cukorhiány Máramarosszigeten. Saját tud. Máramarosszigeten és a környéken már több, mint két hónapja nagy gondot okoz a lakosságnak a cukorhiány. Bár a hatóságok mindent megtesznek a zavartalan cukorellátás biztosítására, fáradságuk legtöbb esetben eredménytelen, mert nem tudták idejében megakadályozni azt, hogy egyesek ne vásároljanak föl nagy cukormennyiségeket s most titokban ne üzérkedjenek a cukorral. A legutóbbi értékesítéseink szerint rövidesen hét vagon cukor érkezik Máramarosszigetre. Ez a tétel átmenetileg fedezni tudná a város szükségletét.

Megdöbbenő gyilkosság egy bucuresti zöld-ségkertenben. Bucurestből jelentik: Kegyetlen gyilkosság történt Bucurestben a Vatra Luminoasa park közelében, egy szegényes házban. Cristu Colef, 60 éves kertész, akit a környéken „a bolgár” néven emlegetnek, három héttel ezelőtt szolgálatába fogadott egy Florea Stan nevű 60 éves asszonyt. Husz lelt és élelmet adott neki napoként. Az öregasszony is ott lakott a fadarabokból és lécekből összetakolt nyomorúságos viskóban. Az elmúlt nap Cristu Colef már a kora hajnali órákban eltávozott otthonról. Déliben tért vissza s akkor holtan talált rá az öregasszonyra. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A helyszínre kiszállt rendőri közegek megállapították, hogy a szerencsétlen asszony halálát fulladás okozta. Szájában egy rongydarabot találtak, nyaka körül pedig egy kendőt. A viskó bezejében minden fel volt forgatva. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkosságot heves dulakodás előzte meg. Az öreg kertész azt állítja, hogy a lakásból egy fekete nadrág és két kenyér tűnt el. Cristu Colefet kihallgatása után visszatartották a rendőrségen, mivel vallomásának néhány részlete még tisztázásra szorul.

Külön lejárát a királyi halószobából a bombabiztos fedezéke. Ismeretes, hogy az angolok már jóelőre, mikor még a szigetország a legnagyobb nyugalomban élvezte a „békét” már ellátta egész Londont bombabiztos menedékhelyek készítésében nagy előrelátásról tett tanúbizonyságot az angol hadfelszerelés, mert a fővárosban minden utcáson van egy nagy óvóhely, ahová azok fagnak majd levonulni, akiket az utcán ér váratlanul egy-egy német repülőátadás. A király és családjának biztonsága érdekében a Buckingham palotát külön őrséggel látják el. A palota alatt bombabiztos fedezékeket építettek. Ezeket a fedezékeket naponta felülvizsgálják és állandóan friss vízzel látják el. A bombabiztos óvóhelyen külön teamelegítőket és ételmelegítőket állítottak fel. Az előrelátó angolok még arra is gondoltak, ha talán álmában érné a bombatámadás a királyi párt, akkor is le tudjanak vonulni az óvóhelyre, éppen ezért a királyi halószobákból külön lejárát vezet a megfelelő óvóhelyekre.

Németország népességi adatai az elmúlt évben. Berlinből jelentik: Németország nagy városaiban — beleértve az Ostmarkot, a Szudétavidéket, valamint a keleti tartományokat is — az elmúlt évben 288.077 házasságot kötöttek, 61293-al, vagyis 27 százalékkal többet, mint 1938-ban. Igy 1000 lakosra 13.4 házasság esik, az 1938. évi 10.6 és az azt megelőző két év 10.1 házasságával szemben. Ami a születéseket illeti, 1939-ben 22.252 gyermek született, 6.4 százalékkal több, mint az elmúlt évben. A születési szám 1000 lakosnál 16.2-re emelkedett, míg a nagyvárosokban 17.1-re. Ily emelkedések mellett csak nagyon természetes, hogy Németország növekvő lakossága kemoly aggodalmakra ad okot ugy Franciaországban, mint Angliában.

Két öngyilkosság egyetlen napon Csikban. Csíkszereda. Saját tud. Baliga János gyimes-bárákosi, csángógazdánál szolgált Gábor Károly 20 éves legény. Valami mulasztásért a gazda megzúdta. A fiu ezt annyira a lelkére vette, hogy az istállóban felakasztotta magát. — Kovács József kásonyakabfalvi 64 éves gazdálkodó ugyan csak kötéllel vetett véget életének. Lakása gerendájára felakasztva találták. Tettének okát most kutatják a hatóságok.

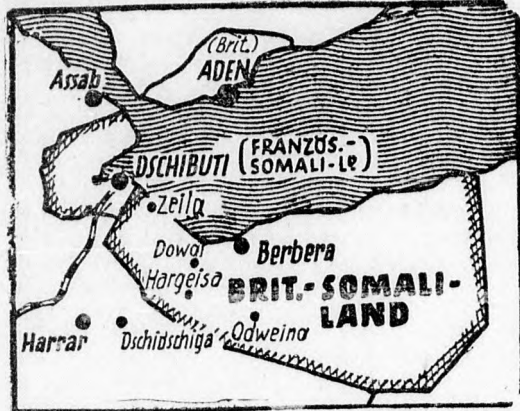
Hogyan szervezték meg az olaszok az afrikai hadjáratot

Az 55-60 fokos hőségben menetelő olasz katona diétája

Szegedi cósapaprika az afrikai háborúban

Róma, augusztus hó.

Az afrikai hadjárat nem gyermekjáték. Számítalan akadály nehezíti meg a csapatok előrehaladását, legelsősorban a rettenetes klíma. Ha „hideg” van, csak 40 fok Celsiusot mér-

nek, de a hőmérő igen gyakran felszalad 55-60 fokra, sőt még tovább is. Természetesen napon. Hogy árnyékban mennyi a temperatura, azt nem lehet megmondani, azon egyszerű oknál fogva, miután — árnyék nincsen.

Az afrikai hadjáratot tehát gondosan elő kellett készíteni. Tűző napon, fárasztó és életveszélyes számumok között vonultak fel az olasz fegyveres erő és a feketeingesek zászlóaljai. A felvonulás legnagyobb problémája: a víz kérdése volt. Minden csepp ivóvizet kény-

telenek a csapatok magukkal vinni, miután kutnak, forrásnak nyoma sincs. De mit használnak a víztartályok, amikor a leghidegebb víz is néhány perc alatt felforr az edényekben? Száz és száz hűtőkocsit, vízi berendezést, autóciszternát, kézipumpát kellett készenlétbe helyezni.

Ahol nincs homok, ott kemény kősziklák, kopár szirtek meredeznek, a lábak áttűzesednek a bakancsokon keresztül és a napszúrás fömögben szedi majd áldozatait. Ahol van homok, ott mint valami tengerben, úgy merülnek el a nehéz harcokocsik és tankok, a lovak és emberek férdig gázolnak a vakító aranyos, vigasztalan sivatagban.

Éjt nappallá téve vonták össze a csapatokat, ágyukat, harcokocsikat, municiót, élelmet és akkor jött a várakozás idegpesztítő ideje. Az első vonalbeliek már elfoglalták pozíciójukat, amikor még mindig jöttek a tartalékok, ütegek, a tankok és a lovasság. Főleg az utóbinak van rendkívüli fontossága az afrikai háborúban. A sivatagban könnyebben és biztosabban mozognak a terephez szokott, jól tájékozódó és kitűnő szimatu arab paripák, mint a motorosok. A nehéz tankokat és nehéz tüzérséget is lehetőleg mellőzni kell, mert ezek itt nehezen vontathatók előre. A főfegyvernemek itt a gyalogság, a könnyű lovasság, könnyű harcokocsik, a tábori tüzérség — és persze a zuhanóbombázók.

Mi a magyar akna?

Az angolok újfajta fegyvert vetettek itt harcba. Ez a fegyver csodálatosképpen a „magyar akna” nevet viseli és az a célja, hogy a tankok és motorizált osztagok előrehaladását még jobban megnehezítse. Az angolok kis mélységben felássák a földet, behelyezik a „magyar aknát”, aztán ismét beföldelik a nyílásokat. A „magyar akna” olyan robbanóanyagot tartalmaz, amely már a legkisebb nyomásra explodál. Hogy ezeket miért hívják éppen „magyar” aknáknak, azt nem sikerült megállapítani. Tény az, hogy az angolok így keresztelték el őket és az olaszok is „mine all'ungherese” néven emlegetik.

Első ízben az olasz hadsereg a capuzzói erőd elfoglalásánál találkozott a magyar aknákkal. Az olaszok előőrsre megfigyelték, hogy angol harcokocsik két éjjelen keresztül majdnem az olaszok első vonaláig hatolnak előre s a legnagyobb óvatossággal a földbe ásnak valamit, mintha növényeket ültetnének. A harmadik éjjelen az előőrs megtámadta a harcokocsikat és bombákkal és kézigránátokkal árasztotta el őket, mire a brit páncélosok elmenekültek és néhány tisztet és katonát, akik éppen az aknák „elültetésével” voltak elfoglalva, sorsukra hagytak. Az olaszok foglyul ejtették az angolokat és nagymennyiségű magyar aknát zsákmányoltak, amelyeket tüzetes vizsgálatnak vetettek alá. Így ismerték meg ezeknek nagy hatóerejét és most már ők is gyártják és alkalmazzák őket a britek ellen. A „mine all'ungherese” az afrikai háború egyik legjelentősebb eszköze lett.

A szegedi paprika — mint a győzelem eszköze

Olaszország ellenségei kezdettől fogva arra számítottak, hogy az olasz csapatokat nem is

Olcsó és megbízható
tűzifa beszerzés kisembereknek, intézményeknek

Jeney Sándor

apritott és hasábos tűzifa kereskedőnél
Nagyvárad, Str. Nistrului 5.
Telefon: 12-03

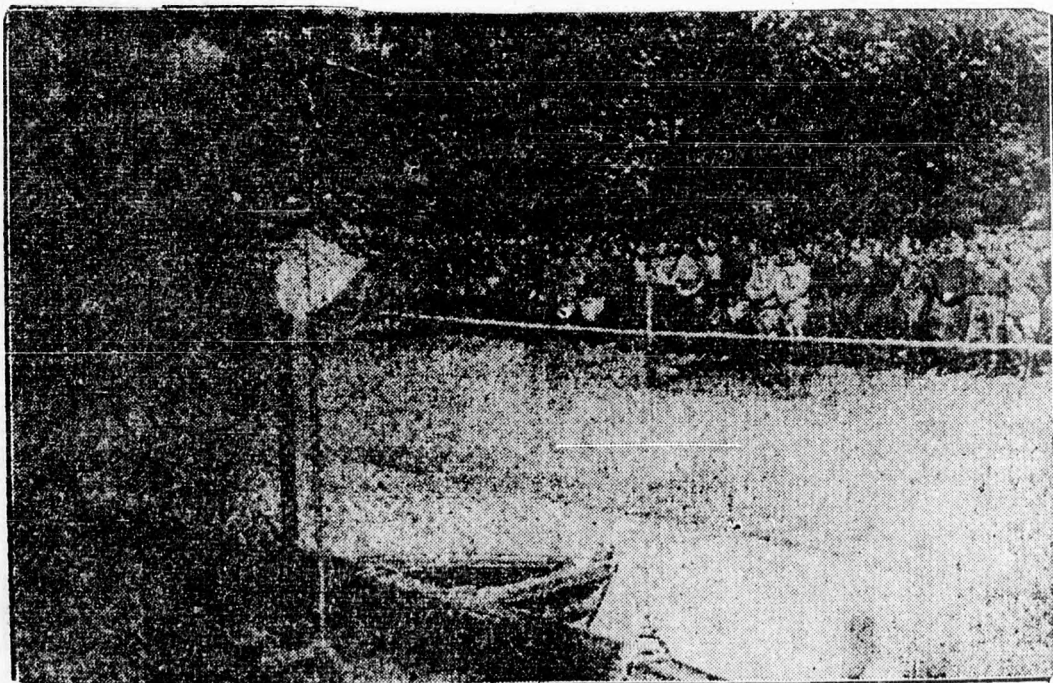
rendkívüli mértékben a betegek számát. A ragályok ellen is ismert védőoltásokat használnak, de elejétől fogva tisztában voltak azzal is, hogy a legbiztosabb védekezés a trópusi meleg és a járványok ellen és hogy a legjobb módszer a friss és egészséges kondíció megőrzésére — az okos és célszerű étkezés.

A katonaság Afrikában lehetőleg olyan élelmet kap, amelynek vitamintartalma van, ami a ragályok leküzdésénél nagy szerepet játszik. Az afrikai sereg legfőbb tápláléka ennek folytán növényi, különösképpen nyers gyümölcs, de nyers paradicsom is, sőt — igazi magyar szegedi paprikát is kapnak az olasz bakák. Abessziniában, Kéniában, Szomáliában, Szudánban, a sivatag kellős közepén jóféle hazai rózsapaprikát falatoznak hátizsákjaikból — Szent-Györgyi professzor nagyobb dicsőségére. A napi két citromját még a legnehezebb körülmények között is minden katona pontosan megkapja, ez először is a szomjuságot oltja, másrészt azonban a skorbut legbiztosabb ellenszere.

Húst nagyon keveset, alkoholt egyáltalán nem kaptak

A husporciót a minimumra csökkentették. A napi fejadag 100 gramm, mert a hőségben a sok hús csak megterhelés. Ellenben sok főzelék, zöldség, saláta kerül kiosztásra, nemcsak konzerv formájában, hanem frissen is, hála a kitűnő és mintaszerűen megszervezett utánpótlásnak. De gondoskodás történt megfelelő mennyiségű lisztes ételről is, kenyeret, makarónt kapnak a katonák minden formában, ami tápláló, anélkül, hogy a gyomrot megfektüdné és fáradtságot idézne elő. Nagy szerep jut a rizsnek is, amely a nagy melegben kiválóan alkalmas táplálék. Minden ember kap ezenkívül napi két tábla csokoládét, ez idegnyugtató és erősítő. Azt mondják az olasz orvosok, hogy ideges, rosszul alvó emberek leghelyesebben teszik, ha lefekvés előtt orvosság helyett — megesznek egy tábla csokoládét.

Alkoholt a katonák Afrikában egyáltalán nem kapnak. Mindenki csak vizet iszik. Mert nemcsak a helyes felszerelés a fontos a modern háborúban, hanem a helyesen ellátott gyomrok is.

Benes, az egykori Csehszlovákia utolsó elnöke, aki jelenleg is Angliában él, mint az oda emigrált csehek vezére, az Északangliában állomásozó „cseh hadsereghez” beszédelte el, hogy vegyenek részt a németek elleni háborúban

ISKOLAI HIREK

A Szent Orsolya-zárda leányliceumába a beírások augusztus 26 és 31. között, a felvételi és javító vizsgálatok szeptember 2. és 7. között lesznek.

A nyilvánossági joggal működő, gyulafehérvári római katolikus Püspöki Leánygimnáziumban a beiratások szeptember 1-10. között lesznek. A javító vizsgák 3-án; felvételi a gimnázium I. oszt. ba 4-én. — A leánygimnázium mellett internátus is működik, ahova elemista leánykákát is felvesszünk. — Iskolánk az egyházmegyei Főhatóság támogatásával, lelkiismeretes gondokkal készíti elő leányainkat jövőendő élethivatásukra. — A korszerűség szem előtt tartása mellett, iskolánk családi melegséggel törekszik az otthon és intézet közötti különbségek áthidalására. — Nyelvek, zenében, rajzolásban, festésben való jártasság elsajátítható. — Jelentkezések a Leánygimnázium Igazgatóságához küldendők. (Albailia, Claustru.) Az előjáráság.

A nagyváradai Gojdu Liceum igazgatóságának közleménye a beiratkozásokról és az őszi vizsgákról. Nagyvárad. Sajtó tud. A nagyváradai Em. Gojdu fiuliceum román és magyar tagozatában augusztus 25-én kezdődnek meg a beiratkozások. A beiratkozás alkalmával 2290 leány iskolai díjat kell befizetni. A javító és a magánvizsgák, valamint az első osztály felvételi vizsgái szeptember 2-án kezdődnek. Az ötödik osztályba val. felvételi vizsgák időpontja szeptember 4.

A Református Leánygimnázium nyilvánossági joggal felruházott I-ső osztályába beiratkozáshoz szükséges okmányok: születési, keresztes, állampolgársági, nímloítási bizonyítvány és az elemi iskola IV-ik osztályáról szóló iskolai értesítő. Ugy az új, mint a régi növendékek aug. 25-31. napjai alatt jelentkezhetnek beiratkozásra az igazgatói hivatalban. A felvételi és javító vizsgálatok szeptember első napjaiban lesznek, vizsgák idejét az igazgatói hivatal közölni fogja. A Református Leánynevelő intézet internátusába folyamodók a fent elsorolt bizonyítványokon kívül lelkesítő ajánló levelet is mellékeljenek. Az igazgatóság.

Értesítés. A nagyváradai „Partenie Cosma” kereskedelmi fiuliceum értesíti az érdekelteket, hogy a beiratásokat a II., IV. és VI.—VIII. osztályokba e hó 26—31-ig tartják. Ugyanebben az időben tartják a beiratásokat az I. és V. osztályba való felvételi vizsgákra, valamint a magántanulók beiratkozását. A javítóvizsgákat e hó 30 és 31-én tartják meg, míg a magánvizsgák szeptember 1—7-ig lesznek. Nyomatékosan felhívjuk a szülők figyelmét, hogy beiratkozáskor a szükséges okmányokon kívül az alsó tagozati tanulóikért 1915 leit és a felső tagozati tanulóikért 2415 leit kell fizetniük a múlt évi tandíjhátralékon kívül. Igazgatóság.

Aprehiedetése

Lakás

Kiadó

egy szoba, konyha, magányos, kertés udvarban. Nagyvárad, Strada Petru Rareş 12.

Két egyszobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó szeptember 1-re. — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Kiadó

azonnal, különbejárta butorozott szoba, fürdőszoba használattal. Nagyvárad Ave. rescu-utca 37. szám.

Modern

2 szobas konyhas lakás szeptember 1-re kiadó. Oradea-Nagyvárad, Miorita 7. szám.

3 szobás

parkettes lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Nagyvárad, I. G. Duca 6. szám alatt.

Kiadó

azonnalra 3 szobás modern utcai lakás balkonnal I-ső emeleten. Nagyvárad, Str. Dorobantilor 22. Telefon 21-72. szám.

Különféle

Mindenes

keresünk, aki főzni is tud, hosszú bizonyítványokkal. Nagyvárad, Pável-utca 24. szám.

Eladó

hálószoba, hencser, vaságy, ebédlő asztal, kredenc, székek, kofferek, ládák és vasúst. Nagyvárad, Str. Ispirescu 5. szám.

Mindentféle

padlásomat, apróságot, papírfélt és bármit veszek, levélhívásra házhoz jövök. Klein, Oradea-Nagyvárad, Budai Deleanu-u. 2. szám.

Finom

uri ebéd koszt kihordásra kapható. Nagyvárad, Pasteur-u. 5.

Fehérneműk.

pizsamák varrását, javítását elvállalom. — Nagyvárad, Str. Pasteur utca 5. szám.

Gyermeksportkosci

jókában levő, elsőn eladó. Nagyvárad, Belgrad-utca 17. szám

KÖZGAZDASÁG

Másfélmillió tagja van az összes romániai szövetszervezeteknek

A román szövetszervezetek többsége hitelszervezet, a kisebbségi szövetszervezeteké fogyasztási szervezet

— Oberding József György tanulmánya —

„Kisebbségi szövetszervezetek Romániában” — ez a címe annak az érdekes, értékes és sok hiányt pótló adatot tartalmazó tanulmánynak, amely Oberding József György dr., a kiváló erdélyi szövetszervezeti szakíró tollából a „Magyar Kisebbség” hasábjain jelent meg és a szerző most külön füzetben is kiadta.

A tanulmányt kivonatosan az alábbiakban ismertetjük:

A romániai kisebbségi szövetszervezetekre vonatkozó adatokat hosszú szünet után tette ismét közzé a Nemzeti Szövetszervezeti Intézet. Ezek az adatok az 1938 január elsejeli állapotot ismertetik, lényegében tehát még 1937-re vonatkoznak. Románia kisebbségei közül a következőknek van önálló nemzeti szövetszervezeti szervezete: a magyaroknak, az erdélyi szászoknak, a hánsági svaboknak és a bukovinai németeknek. Egyetlenegy táblázattal eltekintve a különböző nemzeti kisebbségek adatait nem közölték és így azok között részletesebb összehasonlítást nem is lehet tenni.

1938 január elsején összesen 9384 szövetszervezet tartott nyilván a NSZ. Ebből azonban valójában csak 7822 működött, mert a többi vagy felszámolás alatt állott vagy nem készített mérleget.

A ténylegesen működő román szövetszervezetek közül 890 városi (13,7%) és 5815 falusi (62,3%). A működő kisebbségi szövetszervezetek között 88 városi (7,3%) és 1129 falusi (92,7%).

A szövetszervezetek különböző váltaja szerint. Hitel: román 4618, kisebbségi 595, fogyasztási: román 1001, kisebbségi 371, beszerző: román 327, kisebbségi 28, erdőkitermelő: román 251, kisebbségi 3; tejszervezetek: román 22, kisebbségi 192, földvásárló: román 203, kisebbségi —; földbérlet: román 67, kisebbségi —; különböző: román 216, kisebbségi 28.

A tagok száma szerint: román 1,196,286 (240,119 városi, 956,077 falusi), kisebbségi 236,320 (36,881 városi, 199,439 falusi). Összesen az egész országban: 1,432,588 szövetszervezeti tag.

A táblázatban kimutatott 7922 működő szövetszervezetek közül 1217 kisebbségi szövetszervezet, ami 15,4 százalékának felel meg.

Erdély 27%-al, az Okiráltság 60%-al szerepel az összes szövetszervezetek között. A hitelszervezetek mellett az erdélyi szövetszervezetek főtipu-

sait a fogyasztási szövetszervezetek és a tejszervezetek alkotják. A fogyasztási szövetszervezeteknek majdnem fele, a tejszervezeteknek pedig csaknem mind Erdélyben működnek s ezek jellegzetesen kisebbségi, sőt magyar szövetszervezetek.

Kisebbségi szövetszervezetek csak két tartományban működnek: Erdélyben és Bukovinában. Erdélyben 1,010 román szövetszervezet és 1,157 kisebbségi szövetszervezet van, Bukovinában 268 román szövetszervezet és 60 kisebbségi szövetszervezet működött.

A romániai kisebbségi szövetszervezetek nemzetiség szerint így oszlanak meg:

	hitelsz.	gazdasz.	összesen
Magyar	281 (37,5%)	469 (62,5%)	750 (61,6%)
Szász	185 (78,4%)	51 (21,6%)	236 (19,4%)
Bánsági			
sváb	69 (40,4%)	102 (40,4%)	171 (14,1%)
Német			
(Bukovina)	60 (100%)	—	60 (4,9%)
Összesen:	595 (48,9%)	622 (51,1%)	1,217

A kisebbségi szövetszervezeteknél tehát a gazdasági szövetszervezetek vannak túlsúlyban, míg a román szövetszervezeteknél több a hitelszervezet. A kisebbségi szövetszervezetek többségét (61,6%) a magyar szövetszervezetek alkotják.

Végül még a többségi és kisebbségi szövetszervezetek számbeli alakulásáról ad képet az alábbi kimutatás:

1927	8.050 román	?	kisebbségi	összesen	8.050
1929	7.310	1.056	—	—	8.366
1931	6.457	1.092	—	—	7.549
1933	6.143	1.079	—	—	7.222
1935	6.349	1.137	—	—	7.486
1936	6.441	1.171	—	—	7.612
1937	6.705	1.217	—	—	7.922

A szerző a következő megállapításokkal zárja tanulmányát: „A szövetszervezeti eszme az önszervezésre utal s a kisebbségek nem számíthatnak más erőre, mint a maguk erejére.

A kisebbségek szövetszervezeti mozgalma a népi nemzetgazdasági erőkből táplálkozik. Szövetszervezeti mozgalmunk így egyrészt kifejezője nemzetgazdasági erejüknek, másrészt nemzetgazdasági kultúrájuknak.

A magyar-orsz kereskedelmi tárgyalások részletei

A *Neue Züricher Zeitung* budapesti tudósítója azt jelenti, hogy az a kereskedelmi bizottság, amely jelenleg *Nickel* Alfréd meghatalmazott miniszter vezetése alatt Moszkvában tárgyal, főképpen az átmenő forgalom kérdéseit tárgyalja. Arról van szó, hogy Magyarország tengerentúli behozatalának egy részét via Vladivosztojk és Szibéria akarja behozni. Magyar szállítási vállalatok már érdeklődtek is az iránt, mibe kerül a Szibérián át való szállítás, hogy e kiadási tételek alapján ennek az átmenő forgalomnak rentabilitását kiszámíthassák. Tekintettel arra, hogy Magyarország és a Szovjetunió között most közvetlen határ van, a szállítás megszakítás nélkül történhetne Vladivosztojkból a magyar határig. Mivel azonban a Szovjetunió nem lépett be a berni tarifa-egyezmény államai közé, szabad keze van abban a tekintetben, hogy miképpen állapíthatja meg fuvardíjtételeit. Ez a fuvardíjszabás — mint a *Neue Züricher Zeitung* jelenti, — meglehetősen magas. A legáltalánosabb tarifájú tömegcikk szállítási költsége Vladivosztojkból a magyar határig 90 fillérbe kerül. A nyersszemű kilogrammjának szállítási költsége ugyanezen a vonalon és ugyanerre a távolságra már például

2 pengő 40 fillér lenne. Ezekhez a díjtételekhez még további költségek is járulnak és a szállítás lebonyolításának még egyéb nehézségei is vannak. Így például számításba kell venni, hogy úgy Vladivosztojkban, mint a magyar határon a küldeményt át kell rakni. Az a kérdés, hogy ezek a szállítmányok Németországon át jutnának-e Magyarországra, avagy közvetlenül Oroszországból a magyar határra, nem jelentős. E kérdés megoldásánál egyetlen döntő tényező csak az, vajjon a Szovjetunió hajlandó-e majd a szállítási díjtételeit gazdaságilag elviselhető mértékre csökkenteni.

Változás a Nemzeti Bank fiókvezetésében. Temesvár. Sajtó tud. A Nemzeti Bank helyi fiókjának igazgatóját Esanu Gheorghet Bucurestibe vezérfelügyelőnek neveztek ki s helyére Temesvárra igazgatónak Porcea Victor központi főosztályvezetőt nevezték ki.

A tengeri és rozs díjszabása. Bucurestiből jelentik: A CFR vasútigazgatóság tegnap rendeletet adott ki, amelyben közölte, hogy miután a tengeri kivitele június 9-e óta, a rozs kivitele pedig június 14-ike óta tilos, olyan esetekben is, amikor ezeket az árukat kikötő városokba küldik, a belföldi díjszabást alkalmazzák.

LEGUJABB

A bolgár-román tárgyalások a rendes mederben folynak

Még két hétig eltarthatnak a technikai részletekről folyó megbeszélések

Craiovából jelenti a Stefani iroda: A bolgár-román tárgyalások rendes mederben folynak. A szakértő bizottságok megvitatják mindazokat a kérdéseket, amelyek az átadandó területeket érintik. Igen sok ilyen kérdés van és némelyiknek a megoldása nem olyan könnyű. Éppen e technikai jellegű nehézségek miatt a craiovai tárgyalások még legalább két hétig eltarthatnak. Korai tehát már létrejött megállapodásról és megállapított határokról beszélni. Az angol félhivatalos hírszolgálati irodának ilyen értelmű közlése nem felel meg a valóságnak. Még semmiféle megegyezés nem jött létre. Bizonyos azonban — és ezt mindkét fél megerősíti — hogy egyetlen kényes kérdés miatt sem fenyeget a tárgyalások megszakadása. Mindkét felet az az elnökelt szándék vezeti, hogy valamennyi függő kérdésben végleges és teljes megegyezésre jussanak.

Angol jelentés a területmódosításokról.

A Reuter angol hírszolgálati iroda értesülése szerint a Romániának átengedett terület két tartományt foglal magában: Durustort és Caliacrat, valamint Balcic városát. A bolgár csapatok már készen állnak a határon, hogy az egyezmény aláírása után azonnal megszállják az átengedett területet. Dobrudzsát három óra alatt szállják meg és a surlódások elkerülése végett azonnal életbe léptetik a bolgár közigazgatást. A tárgyalások tovább folynak. Az 1912. évi demarkációs vonal, mely szerint az új határokat megvonják, Silistrától északra a Dunától indul ki és Mangaliától délre éri el a Fekete tengert. Románia itt bizo-

nyos kiigazításokat kért jellekes bolgár engedményként, de ezt a bolgárok elutasították. A bolgárok nemcsak a Dobrudzsában, hanem a Bulgáriában élő valamennyi román vissza akarják telepíteni Romániába. Valamennyi áttelepítésre kerülő román száma meghaladja a százezret.

Bolgár hálynyilváníás Mussolini iránt.

Szófiából jelentik: Popof bolgár külügyminiszter felkérte a szófiai olasz követet, tolmácsolja Rómában Bulgária mély hálóját a Duce iránt. Mussolini ugyanis szerdán a Venezia palotában beszédet intézett a bolgár pilótanővendékekhez és ennek során Bulgária iránti rokonszenvről tanuskodó szavakat mondott. A bolgár lapok is megemlékeznek erről és kifejezést adnak őszinte hálájuknak.

Teleki Pál magyar miniszterelnök Horthy kormányzónak jelentést tett a legidősebb kérdésekről.

Budapestről jelentik: A kormányzó szerdán délben kihallgatáson fogadta Teleki miniszterelnököt és Csáky külügyminisztert, akik az államfőt tájékoztatták a legidősebb kérdésekről.

Magyar katonai küldöttség Berlinben.

Berlinből jelentik: A birodalmi hadsereg főparancsnokának meghívására magyar katonai küldöttség érkezett Berlinbe Magyarossy László tábornok vezetésével. A magyar tisztek a német vezérkar megbízottjának kalauzolása mellett a volt franciaországi harceket fogják végiglátogatni.

A brit kormány messzemenő átalakulását jósolják

Halifax külügyminiszter és Chamberlain távozik Duff-Cooper tájékoztató minisztert is menesztik

Berlinből jelentik: A Német Távírtai Iroda ismerteti az *Associated Press* londoni jelentését, mely szerint jól tájékozott angol körök a brit kormány messzemenő átalakítását jósolják. Erre nem sokkal a parlament elnapolása után kerül sor. Várható Halifax külügyminiszter távozása és Chamberlain lemondása. Beszélnek még Duff-Cooper tájékoztató miniszter és a beszerzési miniszter várható távozásáról

is. Duff-Coopert egyébként szerdán az alsóházban éles támadások érték Spanyolországgal kapcsolatos propagandája miatt.

Anglia elitítja a saját bankjegyei bevitelét.

Londonból jelentik: A kormány szerdán közölte, hogy aznaptól kezdve Nagybritanniába tilos angol bankjegyeket bevinni.

A Duce távirata az aostai herceghez:

Egész Afrikából ki kell szorítani az angolokat!

Rómából jelentik: Ansaldo utal a Ducénak az aostai herceghez intézett táviratára és megállapítja, hogy az világos utasítást tartalmaz. Eszerint Berbera meghódítása után nemcsak a Szomáli földről, de egész Afrikából ki kell űzni az angolokat és meg kell szüntetni azt az óriási jelzalogjogot, amelyet Anglia magának az afrikai szárazföldön minden szükség és jog nélkül megszerzett.

Anglia, a Kanadából, Ausztráliából, Indiából és más részekből álló óriási gyarmatbirodalom

ura régen semmi érdeklődést nem mutatott Afrika iránt. De amikor az európai országok figyelme Afrika felé fordult, Anglia rögtön fellépett, hogy birtokba vegye. Ezt tette Egyiptomban, Szudánban, Transvalban, Oranban és Rodéziában. Olaszország elejét vette a további hódításnak azáltal, hogy megegyezett Abesszíniát.

Gibraltár legújabb bombázása óriási tüzvészt okozott.

Madridból jelentik: Valamennyi spanyol lap részleteket közöl a Gibraltár ellen intézett

BANGHA BELA S. J.:

ÖRÖK ÉLET IGÉI

Prédikációs könyv 4 kötetben

Első kötet:

Az Isten arca . . . ára 90 Lei

Második kötet:

Uram, add, hogy lássak! . . . 90 Lei

Harmadik kötet:

Velünk az Ur! . . . „100 Lei

Negyedik kötet:

Béke veletek! . . . „110 Lei

és portó.

Megrendelhető a „Magyar Lapok” kiadóhivatala útján

újabb bombatámadásról. Eszerint az első repülőgép feltűnése után, amelyet valószínűleg eltaláltak az angol légharítók, kelet felől több ismeretlen nemzetiségű gép közeledett és ékalkában leereszkedve, bombázták az erődöt. Olyan hatalmas tűzvész keletkezett, hogy csak egy órai munkával sikerült eloltani. Később szintén keleti irányból, újabb repülőgépek érkeztek és ismét tüzet okoztak. A repülőgépek a támadás végrehajtása után sértetlenül távoztak.

A görög külpolitika iránya nagy megpróbáltatás alatt.

Athénből jelentik: Metaxas görög miniszterelnök a Helle megtorpedozásával kapcsolatban tanácskozott az illetékes miniszterekkel és a hadsereg képviselőivel. Megállapították a görög külpolitika irányvonalát és ennek megfelelően különböző intézkedéseket határoztak el. A miniszterelnök a tanácskozás eredményét közölte a királlyal, aki jóváhagyta a hozott határozatokat.

A Német Távírtai Iroda megbízható görög forrásból származó értesülése szerint Görögország ragaszkodni akar semlegességéhez Sérthetlenségét és függetlenségét azonban minden téren megvédi.

Anglia az Egyesült-Államok közvetítésével tartja fenn Franciaország felé a diplomáciai kapcsolatokat

Londonból jelentik: Buttler külügyi államtitkár az alsóházban az angol kormány és a Pétain-kormány viszonyáról beszélve, kijelentette, hogy a kapcsolatot az Egyesült Államok közvetítésével tartják fenn.

Az egykori Blum-kormány nemzetnevelési miniszterét börtönbe vetették

Genéből jelentik: Zayt, a Blum-kormány volt nemzetnevelési miniszterét Rabatból erős fedezet mellett Clermont-Ferrandba szállították s ott börtönbe vetették.

NYILTTÉR*

Tisztelettel értesítem t. üzletfeleimet, hogy hazaérkeztem és műhelyem vezetését ismét átvettem.

Ifj. Kelemen Mihály,
köszörmester.

„Kelemen köszörs” Nagyvárad legnagyobb és legmodernebb köszörműldéje. Mihai Viteazul-tér 7. sz. alatt, a C. F. R. autóbussz megálló mellett az üzletben.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

GENZURAT